

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu
„Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami
dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Wrocław, 2012 r.

Nadzór merytoryczny:

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
ul. Wybrzeże J. Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław
Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych
Wydział Środowiska

Wykonawca:

ATMOTERM S.A.
ul. Łangowskiego 4, 45-031 Opole
Telefon: +48 77 44 26 666; Fax: +48 77 44 26 695
E-mail: office@atmoterm.pl; www.atmoterm.pl

Zespół autorski Wykonawcy:

Zespół autorów pod kierownictwem mgr inż. Kseni Jechna

Konsultanci wiodący:

mgr inż. Anna Gallus
mgr inż. Magdalena Pochwała
mgr Katarzyna Kędzierska
mgr inż. Karolina Zysk

Konsultanci ds. ochrony środowiska:

mgr Danuta Wunschik
mgr inż. Marek Kuczer
mgr inż. Magdalena Załupka
mgr inż. Marek Bujok
mgr inż. Janusz Pietrusiak
mgr inż. Anna Pachura
mgr Marta Kominek

Weryfikacja merytoryczna:

mgr inż. Agnieszka Rosicka

Spis treści

1. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW	5
2. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	6
3. WSTĘP	7
4. INFORMACJE O PROJEKCIE DOKUMENTU	9
4.1 Cel projektowanego dokumentu	9
4.2 Zawartość projektowanego dokumentu	9
5. OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM, REGIONALNYM	20
5.1 Dokumenty strategiczne Unii Europejskiej	20
5.2 Dokumenty strategiczne kraju	20
5.3 Dokumenty strategiczne Województwa Dolnośląskiego	24
6. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU GOSPODARKI ODPADAMI	29
6.1 Charakterystyka województwa dolnośląskiego	29
6.2 Ogólna charakterystyka stanu środowiska w województwie	38
6.3 Analiza i ocena aktualnego stanu gospodarki odpadami	39
6.3.1 Odpady komunalne	39
6.3.2 Odpady, które podlegają odrębnym przepisom prawnym, w tym odpady niebezpieczne	40
6.3.3 Odpady pozostałe	44
6.3.4 Odpady poddawane procesom odzysku i unieszkodliwiania w instalacjach położonych poza terytorium kraju	45
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA OCENIANEGO DOKUMENTU	46
7.1 Odpady komunalne, w tym odpady ulegające biodegradacji	46
7.2 Odpady, które podlegają odrębnym przepisom prawnym, w tym odpady niebezpieczne	46
7.3 Odpady pozostałe	49
8. WPŁYW NA ŚRODOWISKO W PRZYPADKU ODSTĄPIENIA OD REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	50
9. ANALIZA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	50
10. ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE PRAWDOPODOBNE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	88
11. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	89

12. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	89
13. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	90
14. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	90
Spis rysunków	91
Spis tabel	91

1. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW

(m)	- miasto
(gm)	- gmina wiejska
IZ	- instalacja zastępcza
RIPOK	- regionalna instalacja przetwarzania odpadów komunalnych
TPOK	- termiczne przekształcanie odpadów komunalnych
WPGO 2012, Plan	- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012
WPGO 2008	- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2008
Kpgo 2014	- Krajowy plan gospodarki odpadami 2014
PEP	- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
SZRP	- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Polski do 2025 r.
GUS	- Główny Urząd Statystyczny
POKA	- Krajowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
WFOŚiGW	- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
NFOŚiGW	- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
MŚ	- Ministerstwo Środowiska
ooś	- ocena oddziaływania na środowisko
PEP	- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
BAT	- najlepsze dostępne techniki lub technologie, o których mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.)
PIOŚ	- Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska
PIS	- Państwowa Inspekcja Sanitarna
POliŚ	- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
AKK	- Analiza kosztów i korzyści
POŚ	- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.)
Sprawozdanie	- Sprawozdanie z realizacji WPGO za lata 2009-2010 r.
RDOŚ	- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RPO WD	- Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
RZGW	- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SIWZ	- Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
SOOS	- strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
SOZAT	- System Zarządzania Informacjami Środowiskowymi
SWOT	- metoda analizy określająca słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia
UE	- Unia Europejska
WIOŚ	- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu
ZZO	- Zakład Zagospodarowania Odpadów
CEP	- Centralna Ewidencja Pojazdów

2. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko **Projektu Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012** jest art. 51 ust. 1 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.).

Zawartość niniejszej Prognozy wynika z art. 51 ust. 2 ww. ustawy. Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania projektowanego dokumentu na środowisko i stwierdzenie czy realizacja proponowanych zadań sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi.

Analiza celów ustanowionych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012 wykazała, że są one zgodne i realizują cele strategiczne województwa, a także innych dokumentów strategicznych kraju. Ponadto wszystkie cele i kierunki działań wyznaczone w projekcie WPGO realizują cele środowiskowe ujęte w międzynarodowych dokumentach, programach i planach.

Ocena aktualnego stanu gospodarki odpadami w województwie dolnośląskim pozwoliła wskazać problemy, jakie istnieją obecnie w województwie w zakresie gospodarki odpadami.

W roku 2010 według danych GUS na terenie województwa odebrano ponad 765 tys. Mg odpadów komunalnych. Bezpośrednio z gospodarstw domowych odebrano ok. 369 tys. Mg odpadów co stanowiło ok. 48% masy odebranych odpadów komunalnych w województwie.

Szacuje się, że około 46,9% odpadów komunalnych generowanych jest w dużych miastach. Z obliczeń wynika również, iż około 31,7% odpadów wytworzonych było w miastach zamieszkałych przez mniej niż 50 tys. osób, natomiast 21,4 % odpadów wytworzyli mieszkańcy terenów wiejskich.

W 2010 r. z terenu województwa dolnośląskiego zebrano selektywnie około 30,9 tys. Mg odpadów, co stanowi około 12,35% ogólnej masy zebranych odpadów komunalnych. Odpadów niebezpiecznych wytworzono na terenie województwa dolnośląskiego w 2010 roku w ilości łącznej około 395 tys. Mg.

Wskazane problemy środowiskowe znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych w projekcie WPGO zadań. W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ tych zadań na poszczególne elementy środowiska, populację oraz zdrowie ludzi itp.

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach WPGO ma zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko. A zatem, zgodnie z metodologią ocen oddziaływania na środowisko proponowanie szczegółowych rozwiązań alternatywnych nie ma pełnego uzasadnienia.

W niniejszym dokumencie wskazane zostały działania, które mogą wywołać skutki negatywne dla środowiska. Możliwe, że ich realizacja wymagać będzie wykonania szczegółowego raportu o oddziaływaniu na środowisko oraz przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej. Jednak, patrząc przez pryzmat celu, w jakim jest opracowywany i realizowany Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012, należy uznać, że środkami zapobiegającymi prawdopodobnemu negatywnemu

oddziaływaniu na środowisko są między innymi rozwiązania zaproponowane w projekcie aktualizacji tego dokumentu.

3. WSTĘP

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt dokumentu: **„Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”** (zwany dalej Planem oraz WPGO). Dokument został sporządzony w 2012 roku, jako realizacja obowiązku wynikającego z zapisów *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (Dz. U. z 2010 r., Nr 185, poz. 1243, z późn. zm.).

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji wyżej wymienionego projektu dokumentu, której elementem jest niniejsza prognoza, jest spełnieniem obowiązku prawnego wynikającego z *dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* oraz zapewnia zgodność z przepisami *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.).

Omawiany Plan, opracowany został zgodnie z formalnie określonymi wymogami prawnymi.

Prognozy oddziaływania na środowisko projektów programów, planów, strategii i polityk sektorowych, określających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, sporządzane są, jako jeden z wymaganych elementów procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanej dla takich projektów.

Prognoza wpływu na środowisko stosowana jest, jako narzędzie prewencji podczas procesu decyzyjnego i w fazie przechodzenia do realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Ocena środowiskowych skutków realizacji strategii, polityk, programów i planów winna być podstawowym narzędziem weryfikacji zamierzeń administracji rządowej i samorządowej pod kątem spełnienia zasad zrównoważonego rozwoju. Aby prognoza skutków ich wpływu na środowisko była efektywnym i skutecznym narzędziem zapewniającym, że podczas ich realizowania uwzględniane są zasady zrównoważonego rozwoju, należy:

- jasno określić jej założenia i merytoryczny zakres oceny,
- określić mierniki ekologicznych oddziaływań, służących do obiektywnej oceny oddziaływań bezpośrednich i pośrednich, krótko- i długoterminowych,
- zapewnić zintegrowany proces podejmowania decyzji poprzez określenie związku pomiędzy strategiczną oceną oddziaływania a innymi instrumentami polityki rozwoju.

Zakres prognozy jest zgodny z art. 51 ust. 2 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.).

Przepis ten wskazuje, że prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

1) zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.)
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,
 - obszar Natura 2000,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,

- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto, prognoza powinna również uwzględniać zakres i stopień szczegółowości określony przez właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz właściwego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Niniejsza prognoza odpowiada powyższym wymaganiom.

Celem prognozy jest określenie skutków dla środowiska wynikających z realizacji ustaleń przedmiotowego projektu **„Wojewódzkiego Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”**.

4. INFORMACJE O PROJEKCIE DOKUMENTU

4.1 Cel projektowanego dokumentu

Projekt Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami ma służyć realizacji Polityki Ekologicznej Państwa. Przyjęte w WPGO 2012 priorytety oraz zadania służyć będą realizacji obowiązujących wymogów ustawowych w zakresie gospodarki odpadami, zasad wynikających z programów rządowych, zasad zrównoważonego rozwoju Polski oraz dokumentów strategicznych w województwie.

Celem przedmiotowej prognozy jest zidentyfikowanie ewentualnych oddziaływań na środowisko realizacji analizowanego projektu **„Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”**, zarówno tych pozytywnych jak i negatywnych.

4.2 Zawartość projektowanego dokumentu

Podstawę prawną do sporządzenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2012-2017 z perspektywą do 2023 roku stanowią artykuły 14-14c znowelizowanej *ustawy z dnia 27 kwietnia o odpadach* (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, z późn. zm.). Celem dokumentu jest określenie systemu gospodarki odpadami w województwie uwzględniającego wymagania środowiskowe, społeczne i gospodarcze. Dokument zawiera charakterystykę województwa oraz charakterystykę i ocenę aktualnego stanu gospodarki odpadami, sporządzoną na podstawie inwentaryzacji i analizy zagadnień związanych z gospodarowaniem odpadami. Opracowanie określa cele, kierunki działań i zadania gospodarki odpadami w zakresie:

- odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji
- odpadów, które podlegają odrębnym przepisom prawnym, w tym odpadów niebezpiecznych,
- odpadów pozostałych.

Ponadto, opracowanie zawiera harmonogram rzeczowo-finansowy określający zakres czasowy, jednostki odpowiedzialne za jego realizację, szacunkowe koszty i źródła

finansowania. W dokumencie zwrócono również uwagę na zagadnienia dotyczące właściwego monitoringu planowanych działań.

Cele wyznaczone do realizacji w ramach WPGO przedstawiają się następująco:

Cel nadrzędny

Stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i opartego na hierarchii sposobów postępowania z odpadami komunalnymi

Cele główne, zgodne z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami

Cel 1. Utrzymanie poziomu prognozowanych ilości wytwarzanych odpadów, pomimo wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego za pomocą PKB

Cel 2. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska

Cel 3. Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów

Cel 4. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów

Cel 5. Zmniejszenie liczby czynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, niespełniających wymagań, na których są składowane odpady komunalne

Cel 6. Zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów komunalnych

Cele szczegółowe

Odpady komunalne, w tym odpady ulegające biodegradacji

Cele długoterminowe do roku 2023

Cel 1. Minimalizacja ilości powstających odpadów komunalnych i zagospodarowanie ich zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami

Cel 2. Podejmowanie i kontynuacja działań związanych ze zmniejszeniem ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów

Cel 3. Budowa infrastruktury służącej gospodarowaniu odpadami poprzez termiczne przekształcanie odpadów

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. Objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych najpóźniej do 1 lipca 2013 r. oraz systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.

Cel 2. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów:

- w 2013 r. nie więcej niż 50%,
- w 2020 r. nie więcej niż 35%

masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Cel 3. Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnie 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.

Cel 4. Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych (papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło) z gospodarstw domowych oraz odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020 r.

Cel 5. Rekultywację zamykanych lokalnych składowisk

Cel 6. Zwiększenie udziału przetwarzania odpadów komunalnych metodami termicznymi

Cel 7. Eliminacja praktyk nielegalnego składowania odpadów

Odpady, które podlegają odrębnym przepisom prawnym, w tym niebezpieczne

Odpady zawierające PCB

Cel długoterminowy do roku 2023

Cel 1. Całkowite wyeliminowanie urządzeń zawierających PCB ze środowiska na obszarze województwa

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. Sukcesywne likwidowanie odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm

Cel 2. Unieszkodliwianie i dekontaminacja odpadów zawierających PCB

Oleje odpadowe

Cele długoterminowe do roku 2023

Cel 1. Rozbudowa systemów zbierania olejów odpadowych

Cel 2. Utrzymanie wysokiego poziomu odzysku i recyklingu olejów odpadowych

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. Utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%

Cel 2. Zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców oraz przedsiębiorców o szkodliwości olejów usuwanych do środowiska

Odpady medyczne i weterynaryjne

Cele długoterminowe do roku 2023

Cel 1. Upowszechnienie systemu zbierania przeterminowanych lekarstw z gospodarstw domowych na obszarze województwa dolnośląskiego

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. Określenie jednolitego systemu zbierania odpadów medycznych w placówkach służby zdrowia

Cel 2. Przeprowadzenie kampanii edukacyjnej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami medycznymi wśród pracowników służby zdrowia

Cel 3. Budowa nowych lub rozbudowa (zwiększenie wydajności) istniejącej spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych

Cel 4. Podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych w okresie do 2017 r., uwzględniającej segregację odpadów u źródła powstawania, zmniejszając tym samym ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych

Zużyte baterie i akumulatory

Cel długoterminowy do roku 2023

Cel 1. Dążenie do uzyskania wysokiego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych, pozwalająca na osiągnięcie następujących poziomów zbierania:

- 25% poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych do 2012 r.,
- 45% poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych do 2016 r. i latach następnych
- masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych

Cel 2. Osiągnięcie poziomów wydajności recyklingu:

- co najmniej 75% masy zużytych baterii i akumulatorów niklowo-kadmowych,
- co najmniej 65% masy zużytych baterii i akumulatorów kwasowo-

- ołowiowych,
- co najmniej 50% masy pozostałych zużytych baterii i akumulatorów

Cel 3. Całkowite wyeliminowanie składowania zużytych baterii i akumulatorów na składowiskach

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Cele długoterminowe do roku 2023

Cel 1. Działania zmierzające do uzyskania wysokiego poziomu odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

Cel 2. Rozwój i wdrażanie nowych technologii odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. Osiągnięcie do roku 2017 dla zużytego sprzętu powstałego z wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego:

- poziomu odzysku w wysokości 80% masy zużytego sprzętu,
- poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75% masy zużytego sprzętu

Cel 2. Osiągnięcie do roku 2017 dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego:

- poziomu odzysku w wysokości 75% masy zużytego sprzętu,
- poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65% masy zużytego sprzętu

Cel 3. Osiągnięcie do roku 2017 dla zużytych gazowych lamp wyładowczych - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości co najmniej 80% masy zużytych lamp

Cel 4. Osiągnięcie do roku 2017 dla zużytego sprzętu powstałego z małogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego, sprzętu oświetleniowego, narzędzi elektrycznych i elektronicznych z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych, zabawek, sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz przyrządów do nadzoru i kontroli:

- poziomu odzysku w wysokości 70% masy zużytego sprzętu,
- poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50% masy zużytego sprzętu

Cel 5. Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok

Cel 6. Zwiększenie ilości zakładów zajmujących się przetwarzaniem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

Cel 7. Rozwój działań w zakresie przedłużania okresu użytkowania a mianowicie przekazywanie starszego typu sprzętu innym użytkownikom, konserwacja i naprawa lub odnowa (modernizacja) przy współudziale producentów, organizacji pozarządowych

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Cel długoterminowy do roku 2023

Cel 1. Sukcesywne zwiększanie poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. Osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu odpadów pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji odniesione do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku:

- 85% i 80% do dnia 31 grudnia 2014 r.,
- 95% i 85% od dnia 1 stycznia 2015 r.

Cel 2. Pełna ewidencja danych dot. pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz eliminacja tzw. szarej strefy ich demontażu

Odpady zawierające azbest

Cele długoterminowe do roku 2023

Cel 1. Wyeliminowanie wyrobów zawierających azbest ze środowiska

Cel 2. Unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji rodzaju, ilości oraz miejsc występowania wyrobów zawierających azbest oraz jej coroczna aktualizacja zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa

Cel 2. Zwiększenie świadomości społeczeństwa województwa na temat szkodliwości azbestu i konieczności jego eliminowania ze środowiska

Cel 3. Sukcesywne i bezpieczne dla środowiska oraz zdrowia mieszkańców usuwanie

wyrobów zawierających azbest z obszaru województwa

Cel 4. Zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest

Cel 5. Zapewnienie na terenie województwa wystarczającej pojemności składowisk do składowania odpadów zawierających azbest

Przeterminowane środki ochrony roślin

Cele długoterminowe do roku 2023

Cel 1. Likwidacja pestycydowych skażeń terenu spowodowanych przez mogilniki zagrażających środowisku wodno-gruntowemu

Cel 2. Doskonalenie systemu zbierania przeterminowanych środków ochrony roślin

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. Poprawa systemu zbierania opakowań po środkach ochrony roślin

Cel 2. Rekultywacja zanieczyszczonych terenów po likwidacji mogilników

Cel 3. Monitoring wód podziemnych na terenach zlikwidowanych mogilników w uzasadnionych przypadkach

Odpady materiałów wybuchowych

Cel długoterminowy do roku 2023

Cel 1. Kontynuacja dotychczasowych działań związanych z zagospodarowaniem odpadów materiałów wybuchowych

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. W okresie do 2017 r. zakłada się sukcesywne zagospodarowanie materiałów odpadów wybuchowych, poprzez kontynuację dotychczasowego sposobu ich zagospodarowania

Zużyte opony

Cel długoterminowy do roku 2023

Cel 1. Doskonalenie systemu gospodarowania użytymi oponami prowadzące do zwiększenia poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. Utrzymanie, w perspektywie do 2017 r., dotychczasowego poziomu odzysku na poziomie co najmniej 75%, a recyklingu na poziomie co najmniej 15%

Cel 2. Doskonalenie i rozwój systemu zbierania zużytych opon

Cel 3. Wykorzystanie zużytych opon w technologiach związanych z budową infrastruktury drogowej

Odpady opakowaniowe

Cel długoterminowy do roku 2023

Cel 1. Prowadzenie systemu zbierania odpadów opakowaniowych umożliwiającego prowadzenie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. Osiągnięcie, do roku 2014, poziomów odzysku i recyklingu odpadów powstałych z opakowań oraz utrzymanie poziomów w latach następnych:

- opakowania razem: 60% odzysku¹⁾, 55% recyklingu¹⁾,
- opakowania z tworzyw sztucznych: 22,5% recyklingu^{1),2)},
- opakowania z aluminium: 50% recyklingu¹⁾,
- opakowania ze stali, w tym z blachy stalowej: 50% recyklingu¹⁾,
- opakowania z papieru i tektury: 60% recyklingu¹⁾,
- opakowania ze szkła gospodarczego poza ampułkami: 60% recyklingu¹⁾,
- opakowania z drewna: 15% recyklingu¹⁾

Źródło: ustawa o opakowaniach

Objaśnienia:

¹⁾ Nie dotyczy opakowań mających bezpośredni kontakt z produktami leczniczymi określonymi w przepisach ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (Dz. U. t. j. z 2008 r., Nr 45, poz. 271, z późn. zm.)

²⁾ Do poziomu recyklingu zalicza się wyłącznie recykling, w wyniku którego otrzymuje się produkt wykonany z tworzywa sztucznego.

Cel 2. Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych na terenie całego województwa

Cel 3. Podejmowanie działań informacyjno – edukacyjnych w celu zapobiegania powstawaniu odpadów opakowaniowych

Odpady pozostałe

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Cel długoterminowy do roku 2023

Cel 1. Dążenie do zwiększenia poziomów odzysku i recyklingu odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Cel krótkoterminowy do roku 2017

- Cel 1. Osiągnięcie do 2017 r. poziomu przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych nie niższego niż 70% wagowo.

Komunalne osady ściekowe

Cel długoterminowy do roku 2023

- Cel 1. Udoskonalanie dotychczasowych działań związanych z systemem gospodarki osadami ściekowymi

Cele krótkoterminowe do roku 2017

- Cel 1. Ograniczenie w perspektywie do 1 stycznia 2013 r., składowania komunalnych osadów ściekowych
- Cel 2. Zwiększenie, w perspektywie do 2017 r., ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz osadów przekształcanych metodami termicznymi
- Cel 3. Maksymalizacja, w perspektywie do 2017 r., stopnia wykorzystania substancji biogennej zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego oraz środowiskowego
- Cel 4. Zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych wykorzystywanych do rekultywacji składowisk odpadów

Odpady ulegające biodegradacji inne niż komunalne

Cel długoterminowy do roku 2023

- Cel 1. Sukcesywne zmniejszanie masy składowania odpadów ulegających biodegradacji innych niż komunalne

Cele krótkoterminowe do roku 2017

- Cel 1. W okresie do 2017 r., zmniejszenie masy składowanych odpadów do poziomu nie więcej niż 40% masy wytworzonych odpadów.

Odpady z wybranych gałęzi gospodarki odpadami

Cel długoterminowy do roku 2023

- Cel 1. Ograniczenie składowania odpadów z wybranych gałęzi gospodarki odpadami, których zagospodarowanie stwarza problemy poprzez zwiększenie udziału

odpadów poddawanych procesom odzysku

Cele krótkoterminowe do roku 2017

Cel 1. Zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku

Cel 2. Zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem

Cel 3. Zwiększenie stopnia zagospodarowania odpadów w podziemnych wyrobiskach kopalni oraz ich odzysku

5. OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM, REGIONALNYM

Oceniany dokument jest zgodny z dokumentami strategicznymi ustanowionymi na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym. Założenia tych dokumentów przedstawiono poniżej.

5.1 Dokumenty strategiczne Unii Europejskiej

Polityka Unii Europejskiej

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. Na najbardziej ogólnym poziomie zostały w nim określone następujące priorytetowe pola aktywności: zmiany klimatu, przyroda i różnorodność biologiczna, środowisko i zdrowie, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i odpadami.

Najpoważniejsze konsekwencje dziś i w przyszłości dla ochrony środowiska, ale i dla funkcjonowania podmiotów gospodarczych, samorządów, administracji mają dyrektywy odnoszące się do:

- standardów emisji SO_2 , NO_x , pyłów zawieszonych i dopuszczalnych emisji tych substancji przez instalacje przemysłowe, energetyczne (w tym spalarnie odpadów) oraz transport,
- zanieczyszczeń emitowanych przez silniki (samochodów, pociągów, samolotów),
- jakości wody pitnej,
- redukcji zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez nawozy i pestycydy,
- ochrony zasobów wodnych i ekosystemów od wody zależnych,
- oczyszczania i odprowadzania ścieków,
- instalacji do przerobu lub utylizacji odpadów,
- gospodarowania odpadami przemysłowymi,
- użytkowania i składowania odpadów niebezpiecznych i toksycznych,
- opakowań i gospodarki odpadami opakowaniowymi,
- ograniczania hałasu,
- zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń oraz zarządzania ryzykiem ekologicznym,
- ochrony przyrody, w tym powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, m.in. utworzenia europejskiej sieci obszarów Natura 2000.

5.2 Dokumenty strategiczne kraju

Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 (PEP)

Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 to dokument strategiczny, który przez określenie celów i priorytetów ekologicznych wskazuje kierunek działań koniecznych dla zapewnienia właściwej ochrony środowisku naturalnemu. Według PEP najważniejsze działania priorytetowe na najbliższe lata, to m.in.:

- uporządkowanie gospodarki odpadami, w tym zamknięcie składowisk odpadów nie spełniających wymogów UE,

- wprowadzenie w życie tzw. *zielonych zamówień*,
- wzmocnienie kadry inspekcji ochrony środowiska, która usprawni ochronę środowiska i pozwoli na kontrolę przestrzegania prawa,
- wspieranie platform technologicznych i ekoinnowacyjności w ochronie środowiska,
- przywrócenie podstawowej roli miejscowym planom zagospodarowania przestrzennego jako podstawy lokalizacji inwestycji,
- działania w kierunku zwiększenia retencji wody,
- opracowanie krajowej strategii ochrony gleb,
- ochrona atmosfery (w tym realizacja założeń dyrektywy unijnej CAFE, dotyczącej ograniczenia emisji pyłów),
- ochrona wód (w tym redukcja o 75% ładunku azotu i fosforu w oczyszczanych ściekach komunalnych),
- modernizacja systemu energetycznego,
- ochrona przed hałasem (w tym sporządzanie map akustycznych dla wszystkich miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców i opracowania planów walki z hałasem),
- działania związane z nadzorem nad chemikaliami dopuszczonymi na rynek.

Bardziej szczegółowe działania w zakresie gospodarki odpadami polegać mają na utrzymaniu tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju, zwiększeniu odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska, zamknięciu wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja, sporządzeniu spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, a także eliminacji kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów – stanowiących cele średniookresowe do 2016r.; Istnieje też konieczność pełnego zorganizowania krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz zorganizowania systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych (na składowiska nie powinno trafiać więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych).

PEP nakłada konieczność stworzenia systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku koszty naprawy muszą w pełni ponieść jej sprawcy.

W zakresie pól elektromagnetycznych, powodowanych nie tylko przez linie wysokiego napięcia, ale także przez liczne stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej PEP wskazuje na konieczność prowadzenia monitoringu.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Polski do 2025 r. (SZRP)

Celem Strategii jest stworzenie warunków dla stymulowania procesów rozwoju, w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu zagrażały one środowisku oraz wyznaczenie kierunków i ram dla polityk poszczególnych sektorów. Dotyczy to w szczególności polityki ekologicznej państwa, polityki rozwoju gospodarczego, rozwoju sektora paliwowo-energetycznego, politykę surowcową, rozwoju rolnictwa, politykę transportową, zagospodarowania przestrzennego kraju i regionów, rozwoju nauki, oświaty, wychowania i szkolnictwa wyższego, ochrony zdrowia, politykę zagraniczną i spraw wewnętrznych,

rozwoju prawa i sprawiedliwości, pracy i płac, a także politykę finansową, fiskalną, celną i zamówień publicznych.

Głównym założeniem Strategii Rozwoju Zrównoważonego Polski jest utrzymanie obecnego, ok. 5% wzrostu gospodarczego, przy docelowym, około czterokrotnym zwiększeniu efektywności wykorzystania surowców, paliw oraz zasobów przyrody.

Strategia uwzględnia potrzeby m. in. w zakresie:

- bezpieczeństwa terytorialnego i ekologicznego kraju,
- utrzymania suwerenności Państwa,
- zabezpieczenia zdrowotnego i socjalnego każdego obywatela,
- przestrzegania praw i obowiązków wynikających z Konstytucji,
- poszanowania i przestrzegania istniejącego porządku prawnego.

Istotne jest, że dokument określa jakie gwarancje muszą być zapewnione poprzez realizację działań w trzech wymiarach – społecznym, ekonomicznym (odnoszącym się m.in. do gwarancji czystszej produkcji oraz recyklingu odpadów i odzysku surowców) jak i ekologicznym.

Ponadto Strategia zawiera odpowiednie zapisy dotyczące roli różnych grup, struktur społecznych i państwowych, w tym rolę parlamentu, prezydenta, administracji państwowej oraz samorządów.

W sposób ogólny zostały przedstawione także instrumenty wdrażania rozwoju zrównoważonego, do których zaliczają się:

- zmiany instytucjonalne i zarządzanie procesem,
- mechanizmy ekonomiczne,
- mechanizmy, instytucje i środki finansowania,
- prawne uwarunkowania rozwoju zrównoważonego,
- edukacja na wszystkich poziomach,
- rozwój nauki i transfer technologii,
- informacja w procesach decyzyjnych,
- zarządzanie poprzez środowisko i zintegrowany system pozwoleń,
- współpraca międzynarodowa,
- wskaźniki rozwoju zrównoważonego dla prawidłowego planowania działań rozwojowych, monitoringu ich skuteczności oraz ewentualnego korygowania kierunków tych działań.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 (Kpgo 2014)

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami jest nadrzędnym dokumentem w zakresie gospodarki odpadami, z którym muszą być zgodne plany gospodarki odpadami opracowywane na niższych szczeblach administracji. Celem dalekosiężnym Kpgo 2014 jest osiągnięcie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami, a w szczególności hierarchia postępowania z odpadami, czyli po pierwsze zapobieganie powstawania odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie, przy czym najmniej pożądanym sposobem ich zagospodarowania jest składowanie.

Główne cele strategiczne wynikające z Kpgo to:

- uniezależnienie wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach, i gospodarce odpadami (BDO).

Kpgo formułuje również dodatkowe cele szczegółowe dla poszczególnych grup odpadów. W przypadku odpadów komunalnych są to:

- objęcie systemem zbiórki odpadów komunalnych 100% mieszkańców najpóźniej do 2015 r.,
- objęcie 100% mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, aby nie było składowanych:
 - w 2013 więcej niż 50%,
 - w 2020 więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do poziomu maks. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50% ich masy do 2010 roku.

Krajowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKA)

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, będący aktualizacją dotychczas obowiązującego Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski (z 2002 r.), wyznacza następujące cele dotyczące azbestu:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele te realizowane powinny być przez następujące działania:

- do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji Programu,
- działania edukacyjno-informacyjne,

- zadania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest,
- działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia, w tym działalność Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem.

Program tworzy m.in. następujące możliwości:

- składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych,
- wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu,
- pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

Narodowa strategia edukacji ekologicznej (NSEE)

Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej to dokument, który identyfikuje i hierarchizuje główne cele edukacji środowiskowej, wskazując jednocześnie możliwości ich realizacji. Programem wykonawczym dla Strategii jest Narodowy Program Edukacji Ekologicznej, wskazujący zadania edukacyjne oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

Podstawowe cele Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej to:

- upowszechnianie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia, uwzględniając również pracę i wypoczynek człowieka, czyli objęcie permanentną edukacją ekologiczną wszystkich mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej,
- wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej na wszystkich stopniach edukacji formalnej i nieformalnej,
- tworzenie wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej, stanowiących rozwinięcie Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej, a ujmujących propozycje wnoszone przez poszczególne podmioty realizujące projekty edukacyjne dla lokalnej społeczności,
- promowanie dobrych doświadczeń z zakresu metodyki edukacji ekologicznej.

5.3 Dokumenty strategiczne Województwa Dolnośląskiego

„Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015”

Celem dokumentu było zintegrowanie gospodarki odpadami w regionie, w sposób zapewniający szeroko pojmowaną ochronę środowiska oraz uwzględniający wszystkie uwarunkowania ekonomiczne. Plan obejmował pełen zakres informacji dotyczących głównych rodzajów odpadów powstających w Województwie Dolnośląskim, a w szczególności odpadów niebezpiecznych, komunalnych, i innych rodzajów odpadów. Określono w nim również bieżące problemy, wskazano słabe strony systemu, sformułowano priorytety, cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami. Na podstawie tej analizy w zakresie gospodarki odpadami prowadzonej w Województwie Dolnośląskim przyjęto cele krótko- i długookresowe, których realizacja może wpłynąć na poprawę całego systemu gospodarowania odpadami:

- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców,
- zwiększanie odzysku energii i surowców z odpadów komunalnych w wyniku ich mechanicznego, biologicznego oraz termicznego przekształcania,

- zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2010 r. więcej niż 75% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia ilości deponowanych odpadów na składowiskach (obecnie 86% wytwarzanych odpadów komunalnych jest składowanych bez jakiegokolwiek przetworzenia),
- zwiększenie skuteczności selektywnego zbierania odpadów na poziomie gmin, w tym odpadów surowcowych (odpady zbierane selektywnie stanowiły około 5% masy wszystkich odpadów odbieranych w roku 2007),
- planowanie i budowa Zakładów Zagospodarowania Odpadów (ZZO) w wyznaczonych regionach gospodarki odpadami, pozwalających osiągnięcie w 2013 roku w skali województwa wymaganego poziomu redukcji o 50% masy składowanych odpadów ulegających biodegradacji w stosunku do roku 1995,
- podjęcie działań zmierzających do tworzenia ponadgminnych struktur wspólnej gospodarki odpadami komunalnymi (związków i porozumień gmin dla realizacji wspólnych systemów gospodarowania odpadami oraz ZZO), ze szczególnym uwzględnieniem największych miast regionu,
- podjęcie realizacji budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów w zaproponowanych regionach gospodarki odpadami (Wariant II),
- wzmocnienie wykorzystania środków pomocowych Unii Europejskiej, a także funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, na finansowanie projektów z zakresu gospodarki odpadami, w szczególności odpadami komunalnymi,
- usprawnienie działań związanych z inwentaryzacją ilości, lokalizacją i stanem wyrobów zawierających azbest na terenie gmin Województwa Dolnośląskiego;
- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych i przemysłowych na terenie województwa.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (RPO WD)

Regionalny Programu Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (RPO WD 2007-2013) został przyjęty Uchwałą Nr 25/III/06 Zarządu Województwa Dolnośląskiego

z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie przyjęcia Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013.

Kształt RPO WD 2007-2013 nie jest ostateczny i zmieniał się w przeciągu lat kilka razy – najbardziej aktualna wersja RPO WD (w momencie opracowania niniejszego dokumentu) to wersja przyjęta Uchwałą Nr 1716/IV/12 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 748/III/07 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 września 2007 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 25/III/06 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie przyjęcia Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013.

Zgodnie z pierwotną wersją dokumentu, RPO WD 2007-2013 jest realizowany przy zaangażowaniu łącznie 1 559,0 mln euro. Na kwotę tę składa się 1 213,1 mln euro środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, 187,6 mln euro środków publicznego wkładu krajowego oraz 158,3 mln euro wkładu prywatnego. Najnowsza wersja dokumentu przewiduje kwotę 1 822,4 mln euro. Na kwotę tę składa się 1213,1 mln euro środków

Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, 419,6 mln euro środków publicznego wkładu krajowego oraz 189,7 mln euro wkładu prywatnego.

W Programie zawarto jedenaście priorytetów, przy czym pod kątem bezpośredniego wpływu na środowisko przyrodnicze, najistotniejszy jest priorytet IV, tj. Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”). Za główny cel priorytetu uznano poprawę stanu środowiska naturalnego, zapobieganie jego degradacji, a także zachowanie różnorodności biologicznej oraz walorów przyrodniczych Dolnego Śląska. Priorytet IV zakłada także poprawę poziomu bezpieczeństwa w regionie, poprzez przeciwdziałanie naturalnym i technologicznym zagrożeniom, likwidację ich skutków oraz wspieranie działających w tym zakresie służb ratowniczych.

W odniesieniu do tematu gospodarki odpadami, która jest przedmiotem niniejszego opracowania, w ramach priorytetu IV realizowane będą projekty opisane w działaniu 4.1, którego celem jest poprawa stanu środowiska naturalnego oraz zapobieganie jego degradacji przez uporządkowanie gospodarki odpadami. Mają to być inwestycje, które są zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami, a co za tym idzie wynikają z planów gospodarki odpadami niższego szczebla:

- dotyczące budowy i rozbudowy nowoczesnych obiektów obsługujących do 150 tys. mieszkańców zajmujących się zbiórką, segregacją, składowaniem, recyklingiem, unieszkodliwianiem różnego typu odpadów,
- przyczyniające się do likwidacji „dzikich wysypisk śmieci” zwłaszcza na obszarach turystycznych czy uzdrowiskowych oraz objętych ochroną np. siecią Natura 2000,
- dotyczące rekultywacji wyłączonych z eksploatacji składowisk szczególnie zagrażających środowisku.

Alokacja finansowa jaka została pierwotnie przewidziana na działanie 4.1 ogółem to 23 549 284 euro, natomiast wkład ze środków unijnych na to działanie wynosi 20 016 891 euro. Na moment opracowywania niniejszego dokumentu alokacja uległa zmianie, wynosi 27 176 470 euro, natomiast wkład ze środków unijnych wynosi 23 100 00 euro.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem przygotowywanym przez samorządy województw, określa bowiem cele i priorytety polityki rozwoju, prowadzonej na terenie regionu. Jej celem jest aktywizowanie mieszkańców Dolnego Śląska poprzez zwiększanie zaangażowania w realizację zadań publicznych, podejmowanych także przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego. Jako wizję regionu dokument wyznacza:

- Dolny Śląsk europejskim regionem węzłowym.

Natomiast cel nadrzędny brzmi:

- Podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Zaproponowane w Strategii priorytety stanowią wyjście naprzeciw powyższym ustaleniom i odwołują się do podziału na kategorie celów sfery gospodarczej, przestrzennej i społecznej.

Do najważniejszych priorytetów, które wyznacza Strategia Rozwoju Województwa należą:

- podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Dolnego Śląska,
- budowa gospodarki opartej na wiedzy (GOW),
- wspieranie aktywności gospodarczej na Dolnym Śląsku,
- poprawa spójności przestrzennej regionu,
- zrównoważony rozwój obszarów wiejskich,
- poprawa ładu przestrzennego, harmonijności struktur przestrzennych,
- zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki,
- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu,
- integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury,
- poprawa jakości i efektywności systemu edukacji i badań naukowych,
- stałe podnoszenie stanu bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa,
- aktywna polityka rynku pracy oraz wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich.

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (Przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 roku w sprawie przyjęcia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego)

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego uwzględniono i rozwinęto podstawowe uwarunkowania, cele strategiczne oraz kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania kraju zawarte w „Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju”, ogłoszonej w Monitorze Polskim (M.P. z 2001 r. Nr 26, poz. 432). W dokumencie zostały wyznaczone następujące cele strategiczne rozwoju przestrzennego województwa.

- realizacja "otwarcia na Europę" – stymulowanie i umacnianie integracji Polski i UE poprzez pokonywanie barier integracyjnych,
- kształtowanie konkurencyjności województwa poprzez tworzenie i rozwój systemu obszarów aktywizacji społecznej i gospodarczej,
- tworzenie warunków do poprawy jakości życia, podnoszenie standardu cywilizacyjnego społeczeństwa dla osiągnięcia wysokiego zaspokojenia poziomu potrzeb społecznych,
- aktywna ochrona wartości przyrodniczych i kształtowanie środowiska przyrodniczego prowadzące do realizacji ekorozwoju,
- ochrona dziedzictwa kulturowego - udostępnienie dziedzictwa kulturowego społeczeństwu i włączenie we współczesne struktury funkcjonalno-przestrzenne,
- integracja społeczności województwa,
- zapewnienie warunków dla zwiększenia obronności kraju, zapobiegania awariom i klęskom żywiołowym oraz ochrona przed ich skutkami.

Opracowanie Ekofizjograficzne dla Województwa Dolnośląskiego

Dokument jest opracowaniem określającym przyrodnicze uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Poprzez kompleksowe ujęcie problematyki związanej ze stanem i zasobami środowiska oraz

ich przekształceniami, wskazuje możliwości wykorzystania walorów środowiska województwa dla różnych form działalności człowieka - zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Przyczynia się w ten sposób do utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska na obszarze Dolnego Śląska. Opracowanie zawiera m.in.: aktualne informacje o zasobach i stanie środowiska regionu, zmianach klimatycznych, informacje na temat aktualnych i projektowanych systemów ochrony przyrody, charakterystykę zagrożeń powodziowych oraz w rozdziale podsumowującym – wskazanie możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania terenu.

Program Edukacji Ekologicznej dla Dolnego Śląska

W Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej podkreślono, że jednostki samorządowe powinny opracować i realizować lokalne programy edukacji ekologicznej wynikające z Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej przy współpracy z przedstawicielami społeczności lokalnych. Dzięki akceptacji zawartego w niej przesłania, głównych celów oraz realizacji Programu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego powstał Program Edukacji Ekologicznej dla Dolnego Śląska. Przesłaniem programu jest *„wychowanie odpowiedzialnego za środowisko naturalne (w skali nie tylko lokalnej, ale i globalnej) mieszkańca Dolnego Śląska, który świadomie dąży do zrównoważonego rozwoju rozumianego jako jedynej drogi postępu w rozwoju społeczeństw przy równoczesnym zachowaniu dóbr przyrody dla przyszłych pokoleń”*¹.

Trzy główne cele Programu Edukacji Ekologicznej dla Dolnego Śląska to:

- rozwój świadomości ekologicznej mieszkańców Dolnego Śląska;
- system stałej współpracy międzysektorowej i dialogu społecznego;
- racjonalne wykorzystanie i rozwój bazy służącej powszechnej edukacji ekologicznej.

Cele te są realizowane przez administrację, samorządy (w tym m.in. WFOŚiGW), szkolnictwo, jednostki zarządzające obszarami chronionymi i leśnymi, organizacje pozarządowe poprzez konkretne przypisane zadania. Wśród wymienionych podmiotów realizujących bezpośrednio edukację ekologiczną są również podmioty wspierające i finansujące.

¹ Źródło: Program Edukacji Ekologicznej dla Dolnego Śląska, Wrocław, listopad 2005

6. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU GOSPODARKI ODPADAMI

6.1 Charakterystyka województwa dolnośląskiego

Położenie geograficzne i podział administracyjny

Województwo dolnośląskie jest położone w południowo-zachodniej części Polski. Graniczy z Republiką Federalną Niemiec od zachodu i z Republiką Czeską od południa. Na północnym-zachodzie sąsiaduje z województwem lubuskim, na północnym-wschodzie z wielkopolskim, a na wschodzie z opolskim. Dolnośląskie jest jednym z największych województw w Polsce, zajmuje powierzchnię blisko 20 tys. km² i jest zamieszkiwane przez blisko 2,9 mln ludzi, z czego aż 70% mieszka w miastach regionu. Administracyjnie województwo dolnośląskie podzielone jest na 26 powiatów ziemskich (bolesławiecki, dzierzoniowski, głogowski, górowski, jaworski, jeleniogórski, kamiennogórski, kłodzki, legnicki, lubański, lubiński, lwówecki, milicki, oleśnicki, oławski, polkowicki, strzeliński, średzki, świdnicki, trzebnicki, wałbrzyski, wołowski, wrocławski, ząbkowicki, zgorzelecki, złotoryjski) i 3 powiaty grodzkie (Wrocław, Jelenia Góra i Legnica). Największym miastem województwa i jednocześnie jego stolicą jest Wrocław – czwarte, co do wielkości, miasto w Polsce, liczące ok. 630 tys. mieszkańców. Przedstawiona poniżej mapa pokazuje podział administracyjny województwa dolnośląskiego.

Rysunek 1. Podział administracyjny województwa dolnośląskiego – granice gmin i powiatów

źródło: opracowanie własne

Demografia

Województwo dolnośląskie położone jest na 19 947 km² i jest siódmym, co do wielkości, w Polsce. Zamieszkiwane jest przez 2 877 840 mieszkańców, co stanowi 8,2% populacji Polski. Administracyjnie podzielono województwo na 26 powiatów i 3 miasta na prawach powiatów: Wrocław, Jelenia Góra i Legnica. W miastach województwa zamieszkuje ok. 70% wszystkich mieszkańców. Średnia gęstość zaludnienia jest z wyższych od średniej w kraju i wynosi 144 osoby/km². Największą gęstość zaludnienia obserwuje się w miastach regionu:

- w Stroniu Śląskim (ok. 3 017 osób/km²),
- w Chojnowie (ok. 2 866 osób/km²),
- w Świdnicy (ok. 2 699 osób/km²),
- we Wrocławiu (ok. 2 160 osób/km²).

Najmniejsza gęstość zaludnienia notowana jest w powiatach górskim i milickim. W ogólnej strukturze ludności województwa dolnośląskiego przeważają kobiety, stanowiąc 52,1 % całej populacji.

Warunki gospodarcze województwa

Dolny Śląsk jest jednym z najszybciej rozwijających się regionów Polski. Położenie geograficzne województwa stwarza możliwość tworzenia obszarów współpracy międzynarodowej w różnych dziedzinach w postaci euroregionów. Region charakteryzuje się też dużym skupieniem inwestycji zagranicznych.

Duże znaczenie dla gospodarki Dolnego Śląska ma przemysł wydobywczy, a szczególnie: węgla brunatnego w Worku Turoszowskim, miedzi w Legnicko-Głogowskim Zagłębiu Miedziowym. Województwo dolnośląskie stanowi surowcowe zaplecze kraju zasobne w magmowe i metamorficzne kamienie łamane i boczne, a także jest jednym z największych dostawców kruszyw naturalnych (drogowych i budowlanych) i innych ważnych dla gospodarki unikalnych surowców skalnych (amfibolity, gabra, gnejsy, marmury, melafiry, większość granitów i bazaltów, kwarc żyłowy, łupki metamorficzne, surowce skaleniowe i inne). Występują tu również gliny ogniotrwałe i gaz ziemny.

W województwie dolnośląskim egzystują obok siebie zarówno tradycyjne gałęzie przemysłu jak i te, oparte na nowoczesnych technologiach. Dzięki obecności dużego ośrodka akademickiego we Wrocławiu rozwój gospodarki opiera się na wykwalifikowanych, dobrze wykształconych zasobach ludzkich oraz bogactwach naturalnych. Na jego rozwój wpływa również obecność dużych inwestorów, wśród których obecne są światowe koncerny: LG, Hewlett-Packard, Allied Irish Banks, VOLVO, Toyota, Volkswagen, WABCO, Credit Agricole, Bosch, 3M, Faurecia, Whirlpool, Maco Pharma, Cargill. Pośród rodzimych firm wymienić należy holding KGHM Polska Miedź S.A., który ma siedzibę w Lubinie, jest liderem na światowych rynkach miedzi i największym pracodawcą Dolnego Śląska.

Ilość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w regionie systematycznie wzrasta. W 2010 roku było to 331 247 podmiotów, z czego ponad 95% w sektorze prywatnym. Większość zarejestrowanych w województwie przedsiębiorstw (ok. 96%) to małe podmioty zatrudniające do 9 osób.

Infrastruktura turystyczna

Na terenie województwa dolnośląskiego zlokalizowanych jest stosunkowo dużo uzdrowisk (np. Duszniki Zdrój, Szczawno Zdrój, Cieplice Zdrój czy Łądek Zdrój), a także miejscowości o wyjątkowych walorach turystycznych i krajobrazowych (np. Karpacz, Szklarska Poręba, Kowary). Duże znaczenie mają miejscowości o walorach historycznych, gdzie umiejscowione są cenne obiekty dziedzictwa kulturowego (np. Wrocław, Kamieniec Ząbkowicki czy Bolków).

W związku z powyższym walory turystyczne województwa dolnośląskiego rozpatruje się pod kątem funkcji: wypoczynkowych i uzdrowiskowych, krajoznawczych oraz specjalistycznych.

Zaplecze leczenia uzdrowiskowego na Dolnym Śląsku stanowią: 45 szpitali i sanatoriów uzdrowiskowych, 19 zakładów przyrodolecznictwa i 2 sanatoria rehabilitacyjne.

Warunki geologiczne i ukształtowanie terenu

Charakterystyczną cechą województwa dolnośląskiego jest urozmaicenie rzeźby terenu – od obszarów nizinnych na północy, poprzez ciekawe formy polodowcowe (np. Wzgórza Trzebnickie), rozległe obszary Równiny Wrocławskiej, Przedgórze Sudeckie aż po Sudety na południu. Sieć rzek na terenie województwa jest urozmaicona, a przez jego teren przepływa druga, co do wielkości, rzeka w Polsce – Odra.

Pod względem morfologii rzeźba terenu oraz krajobraz jest znacznie zróżnicowany. Wyróżnić można następujące krainy geograficzne: Nizinę Śląsko-Łużycką (na północnym zachodzie), Nizinę Środkowopolską (na północnym wschodzie), Podgórze Sudeckie i Sudety.

Warunki glebowe

Dolny Śląsk cechuje duża różnorodność występujących tu gleb. Na obszarze Sudetów dominują gleby brunatne i płowe. Towarzyszą im rozmieszczone mozaikowo gleby bielcowe, a w kotlinach śródgórskich również gliniaste gleby płowe i mady rzeczne. W Sudetach przeważają gleby średniej żyzności, ale możliwość wykorzystania ich rolniczo determinowana jest przez ukształtowanie terenu i ostry klimat. W północnej, nizinnej części województwa występują w większości gleby bielcowe i glejowe. Natomiast w środkowej części województwa przeważają gleby płowe i glejowe. Mozaikowo rozmieszczone są w tej części gleby brunatne.

Wody powierzchniowe i podziemne

Na terenie województwa dolnośląskiego (w południowo-wschodniej części Kotliny Kłodzkiej) znajduje się punkt zbiegu trzech zlewni: Morza Bałtyckiego, Północnego (dorzecze Łaby) i Czarnego (dorzecze Dunaju). Przeważająca część województwa leży w zlewni Morza Bałtyckiego, w dorzeczu Odry, która przepływa przez jego środkową część. Najważniejsze jej dopływy na terenie Dolnego Śląska to: Nysa Kłodzka, Oława, Bystrzyca, Kaczawa, Barycz, Bóbr i Nysa Łużycka. Łączna długość cieków wodnych wynosi ok. 1 518 km. Pod względem zasobów wodnych województwo jest jednym z najuboższych w kraju.

Hydrogeologiczny podział województwa dolnośląskiego odbywa się na kierunku północny-zachód południowy-wschód. Są to 3 regiony wyraźnie zróżnicowane pod względem warunków hydrogeologicznych oraz zasilania i drenażu:

- region górski – Sudety to obszar występowania wód szczelinowo-porowych, notowane są tu najwyższe, w skali województwa, wartości opadu, ale również odpływu podziemnego,
- region przedgórski – Przedgórze Sudeckie to obszar występowania wód porowych,
- region nizinny – Nizina Śląska to region zasilania wód podziemnych w utworach porowych czwartorzędu i trzeciorzędu, z rzeką Odrą, jako główną osią drenażu.

Różnorodność geologiczna sprzyja również występowaniu złóż wód mineralnych, leczniczych, a nawet radoczynnych i termalnych. Pod względem występowania tego rodzaju wód podziemnych województwo dolnośląskie należy do najbogatszych w kraju.

Warunki przyrodnicze; obszary chronione na terenie województwa dolnośląskiego

Województwo dolnośląskie posiada stosunkowo niski udział obszarów chronionych w ogólnej powierzchni województwa. Ma za to duży udział obszarów o wyższym poziomie ochrony tj. parków narodowych, rezerwatów i parków krajobrazowych. Obszary te skoncentrowane są w: Sudetach, wschodniej części Pogórza Sudeckiego i w północnej części województwa.

Około 20% powierzchni województwa objęte jest różnymi formami ochrony w tym istnieją: 2 parki narodowe (Karkonoski oraz Gór Stołowych), 12 parków krajobrazowych, 66 rezerwatów przyrody, 18 obszarów chronionego krajobrazu, 155 obiektów zaliczonych jako użytki ekologiczne, 13 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Łącznie stanowią one powierzchnię ok. 362 tys. ha [GUS 2009].

Do najciekawszych i najcenniejszych obszarów przyrodniczych należą Parki Narodowe i Krajobrazowe:

Park Narodowy Gór Stołowych – utworzony w 1993 roku; obejmuje centralny, przylegający do granicy polsko-czeskiej obszar Gór Stołowych, które są jedynymi w Polsce górami o budowie płytowej; znajduje się tu duże nagromadzenie ciekawych form skalnych w postaci labiryntów, wież, grzybów m.in. Błędne Skały, Szczeliniec Wielki, Skalne Grzyby; w parku występuje wiele chronionych gatunków roślin, szczególnie na terenie dawnego rezerwatu florystyczno-torfowiskowego „Wielkie Torfowisko Batorowskie”.

Karkonoski Park Narodowy – utworzony w 1959 roku; od 1992 wchodzi w skład Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Karkonosze”; obejmuje masyw Karkonoszy wzdłuż granicy polsko-czeskiej od przełęczy Okraj na wschodzie do Mumlawskiego Wierchu na zachodzie; charakteryzuje się wybitnym bogactwem rzeźby terenu, na które składają się m.in. granitowe skałki, kotły lodowcowe i jeziora, a także gołoborza na stokach Śnieżki oraz Małego i Wielkiego Szyszaka; na terenie KPN znajdują się torfowiska wysokogórskie np. na Równi pod Śnieżką wraz z towarzyszącą im roślinnością; roślinność Karkonoszy ma charakter piętrowy, a najbogatsze florystycznie jest piętro subalpejskie z zaroślami kosodrzewiny.

Park Krajobrazowy "Chełmy" – utworzony w 1992 roku na Pogórzu Kaczawskim; obejmuje 15990,76 ha na terenie gmin: Paszowice, Męcinka, Złotoryja w powiatach jaworskim i złotoryjskim (otulina 12 470,83 ha); objęty ochroną ze względu na wartości przyrodnicze,

atrakcyjny krajobraz oraz interesujące zabytki; występują tu formy pochodzenia wulkanicznego oraz dolinki o charakterze górskich wąwozów.

Park Krajobrazowy "Dolina Baryczy" – utworzony w 1996 roku w rejonie obniżenia milicko-głogowskiego; obejmuje 70 040 ha na terenie gmin: Cieszków, Krośnice, Milicz, Prusice, Żmigród, Trzebnica, Twardogóra w powiatach milickim, trzebnickim i oleśnickim, oraz 17 000 ha na obszarze Wielkopolski; objęty ochroną ze względu na wartości przyrodnicze, krajobrazowe i historyczno-kulturowe, w tym: budowane już od XIII w. kompleksy stawów rybnych, tereny podmokłe, torfowiska, cenne zbiorowiska leśne: łęgi, grądy i olsy oraz łąki; obejmuje jeden z najcenniejszych obszarów wodno-błotnych w Europie – rezerwat ornitologiczny Stawy Milickie wpisany na Listę konwencji Ramsar.

Park Krajobrazowy Doliny Bobru – utworzony w 1989 roku na terenie Pogórza Izerskiego, Pogórza Kaczawskiego oraz Kotliny Jeleniogórskiej; obejmuje 10 943 ha na terenie gmin: Jelenia Góra, Jeżów Sudecki, Stara Kamienica, Lubomierz, Lwówek Śl., Wleń, Świerzawa w powiatach jeleniogórskim, lwóweckim, złotoryjskim (otulina 12 552 ha); utworzony w celu ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych fragmentu doliny rzeki Bóbr wraz z istniejącym tam sztucznym zbiornikiem: jeziorem Pilchowickim; występują tu dobrze zachowane i mocno zróżnicowane ekosystemy leśne z przenikającymi się siedliskami leśnymi, nizinnymi, wyżinnymi i górkimi.

Park Krajobrazowy "Dolina Bystrzycy" – utworzony w 1998 roku na Równinie Wrocławskiej; obejmuje 8 570 ha na terenie gmin: Wrocław, Kąty Wrocławskie, Mietków, Sobótka, Miękinia w powiatach wrocławskim, średzkim; chroni fragment rzeki Bystrzycy oraz zbiornik Mietkowski, jako obszary o bardzo wysokim wskaźniku bioróżnorodności; występują tu cenne zbiorowiska leśne: łęgi jesionowo-wiązowe oraz grądy.

Park Krajobrazowy "Dolina Jezierzycy" – utworzony w 1994 roku w rejonie Obniżenia Ścinawy i Wysoczyzny Rościszewickiej; obejmuje 7 953 ha na terenie gmin: Wińsko i Wołów w powiecie wołowskim; powołany w celu ochrony kompleksu lasów łęgowych i wilgotnych łąk oraz bogatej ornitofauny.

Park Krajobrazowy Gór Sowich – utworzony w 1991 roku w Górach Sowich; obejmuje 8 140,67 ha na terenie gmin: Głuszyca, Jedlina Zdrój, Walim, Nowa Ruda, Bielawa, Pieszyce, Dzierżonów, Stoszowice w powiatach dzierżoniowskim, wałbrzyskim, ząbkowickim i kłodzkim; powołany w celu ochrony przyrodniczych, estetycznych, historycznych i kulturowych walorów masywu Gór Sowich oraz stworzenia warunków do wypoczynku i rekreacji.

Książański Park Krajobrazowy – utworzony w 1981 roku na Pogórzu Bolkowsko-Wałbrzyskim; obejmuje 3 155,4 ha na terenie gmin: Stare Bogaczowice, Wałbrzych, Dobromierz, Świdnica, Świebodzice w powiatach wałbrzyskim i świdnickim (otulina 5 933 ha); utworzony w celu ochrony walorów krajobrazowych Pogórza Wałbrzyskiego, w tym przełomowego odcinka Pełcznicy pod Książem, gdzie znajduje się największy na Dolnym Śląsku zamek; ponadto w parku występują zwarte kompleksy leśne oraz zróżnicowana flora i fauna.

Przemkowski Park Krajobrazowy – utworzony w 1997 roku w rejonie Równin Szprotawskiej i Legnickiej, Wysoczyzny Lubińskiej i Borów Dolnośląskich; obejmuje 22 340 ha na terenie gmin: Przemków, Gaworzyce, Radwanice, Chocianów i Gromadka w powiatach polkowickim i bolesławieckim (otulina 15 467 ha); chroni obszary wodno-

blotne w zlewni rzeki Szprotawy wraz z całym systemem rowów melioracyjnych; oprócz obszarów bagiennych i torfowiskowych znajdują się tu liczne wydmy śródlądowe.

Rudawski Park Krajobrazowy – utworzony w 1989 roku w rejonie Rudaw Janowickich, Kotliny Jeleniogórskiej i Gór Kaczawskich; obejmuje 15 705 ha na terenie gmin Bolków, Janowice Wielkie, Jelenia Góra, Kowary, Mysłakowice, Kamienna Góra, Marciszów w powiatach jaworskim, jeleniogórskim i kamiennogórskim (otulina 6 600 ha); pod ochroną ze względu na różnorodność budowy geologicznej i bogactwo form rzeźby terenu, które wpływają na duże zróżnicowanie siedliski związane z tym bogactwo florystyczne.

Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich – utworzony w 1998 roku w Górach Wałbrzyskich i Kamiennych; obejmuje 6 493 ha na terenie gmin Czarny Bór, Mieroszów, Głuszyca, Wałbrzych, Boguszów-Gorce, Jedlina Zdrój w powiecie wałbrzyskim (otulina 2 894,6 ha); objęty ochroną ze względu na malownicze elementy rzeźby terenu decydujące o wartościach krajobrazowych, jak np. kopuły i kominy wulkaniczne, pozostałości pokryw lawowych i tufowych oraz głębokie doliny i kotliny śródgórskie.

Ślęzański Park Krajobrazowy – utworzony w 1988 roku w Masywie Ślęży; obejmuje 8190 ha na terenie gmin Jordanów Śl., Sobótka, Marcinowice, Dzierżoniów, Łagiewniki, Świdnica w powiatach wrocławskim, dzierżoniowskim, świdnickim (otulina 7 450 ha); objęty ochroną ze względu na zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych masywu Ślęży z przyległymi górami oraz znajdujących się tam zabytków archeologicznych (stanowiska archeologiczne, rzeźby kultowe, kamienne kręgi, budowle sakralne i zabytkowe budownictwo wiejskie).

Śnieżnicki Park Krajobrazowy – utworzony w 1981 roku w Górach Złotych, Górach Bialskich i Masywie Śnieżnika; obejmuje 28 800 ha na terenie gmin Złoty Stok, Bystrzyca Kłodzka, Łądek Zdrój, Międzyzlesie, Stronie Śląskie w powiatach ząbkowickim i kłodzkim (otulina: 14 900 ha); chroni walory przyrodnicze i krajobrazowe wschodniej części Sudetów Kłodzkich, w tym Jaskinię Niedźwiedzią wraz z atrakcyjną szatą naciekową. Występuje tu wiele endemicznych lub rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Obszary NATURA 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych, pod względem przyrodniczym i zagrożonych składników różnorodności biologicznej Europy.

Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 są dwie unijne dyrektywy:

- *Dyrektywa Ptasia (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa)* - określa kryteria do wyznaczania ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem,
- *Dyrektywa Siedliskowa (Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory)* - ustala zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.

Ww. dyrektywy zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.).

Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW)/specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) tworzone dla ochrony:
 - siedlisk naturalnych,
 - siedlisk gatunków roślin i zwierząt.

Obszary Specjalnej Ochrony (OSO) zostały wyznaczone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Najważniejszymi instrumentami realizacji celów sieci Natura 2000 są oceny oddziaływania na środowisko oraz plany ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których utworzono obszar Natura 2000. Działania ochronne winny uwzględniać wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne danego obszaru Natura 2000.

Do systemu NATURA 2000 na terenach województwa dolnośląskiego włączono, zgodnie z europejską siecią ekologiczną:

- z punktu widzenia specjalnej ochrony ptaków 11 obszarów o ogólnej powierzchni ok. 395 tys. ha,
- z punktu widzenia ochrony siedlisk 88 obszarów o powierzchni ok. 382,7 tys. ha.

W tabeli nr 1 wymienione zostały obszary NATURA 2000 zlokalizowane w województwie dolnośląskim.

Tabela 1. Wykaz obszarów NATURA 2000 na terenie województwa dolnośląskiego

Lp.	Kod	Nazwa	Powierzchnia całkowita obszaru [ha]
specjalne obszary ochrony siedlisk			
1.	PLH020035	Biała Łądecka	73,1
2.	PLH020065	Bierutów	223,5
3.	PLH080007	Buczyna Szprotawsko-Piotrowicka	1 423,3
4.	PLH020001	Chłodnia w Cieszkowie	18,7
5.	PLH020033	Czarne Urwisko koło Lutyni	36,1
6.	PLH020088	Dalkowskie Jary	40,1
7.	PLH020002	Dębniańskie Mokradła	5 233,3
8.	PLH020034	Dobromierz	1 162,1
9.	PLH020083	Dolina Bystrzycy Łomnickiej	951,7
10.	PLH020084	Dolina Dolnej Baryczy	3 165,8
11.	PLH020050	Dolina Dolnej Kwisy	5 972,2
12.	PLH020091	Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego	1 118,8
13.	PLH020036	Dolina Widawy	1 310,2
14.	PLH020003	Dolina Łachy	991,2
15.	PLH020061	Dzika Orlica	539,7
16.	PLH020089	Dąbrowy Janikowskie	15,6
17.	PLH020090	Dąbrowy Kliczkowskie	552,9
18.	PLH020087	Gałuszki w Chocianowie	29,5
19.	PLH020095	Góra Wapienna	119,9
20.	PLH020062	Góry Bardzkie	3 379,7
21.	PLH020016	Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika	19 038,5

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami
dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Lp.	Kod	Nazwa	Powierzchnia całkowita obszaru [ha]
22.	PLH020037	Góry i Pogórze Kaczawskie	35 005,3
23.	PLH020038	Góry Kamienne	24 098,9
24.	PLH020060	Góry Orlickie	2 798,1
25.	PLH020004	Góry Stołowe	10 983,6
26.	PLH020096	Góry Złote	7 128,9
27.	PLH020039	Grodzyczyn i Homole koło Dusznik	287,9
28.	PLH020017	Grądy w Dolinie Odry	8 348,9
29.	PLH020051	Irysowy Zagon koło Gromadzynia	38,8
30.	PLH020097	Jelonek Przemkowski	62,6
31.	PLH020005	Kamionki	66,9
32.	PLH020006	Karkonosze	18 204,9
33.	PLH020098	Karszówek	486,3
34.	PLH020099	Kiełczyn	2,8
35.	PLH020007	Kopalnie w Złotym Stoku	170,1
36.	PLH020100	Kozioróg w Czernej	142,8
37.	PLH020008	Kościół w Konradowie	906,0
38.	PLH020078	Kumaki Dobrej	2 094,0
39.	PLH020069	Las Pilczycki	119,6
40.	PLH020081	Lasy Grędzińskie	3 087,5
41.	PLH020101	Leśne Stawki koło Goszcza	111,9
42.	PLH020073	Ludów Śląski	82,1
43.	PLH020057	Masyw Chełmca	1 432,4
44.	PLH020040	Masyw Ślęży	5 059,3
45.	PLH020094	Modraszki koło Opoczki	31,4
46.	PLH020068	Muszkowicki Las Bukowy	206,4
47.	PLH080014	Nowosolska Dolina Odry	6 040,3
48.	PLH020041	Ostoja nad Baryczą	82 026,4
49.	PLH020054	Ostoja nad Bobrem	15 373,0
50.	PLH020071	Ostoja Nietoperzy Gór Sowich	21 324,9
51.	PLH020042	Ostrzyca Proboszczowicka	74,0
52.	PLH020009	Panieńskie Skały	11,5
53.	PLH020019	Pasmo Krowiarki	5 423,2
54.	PLH020010	Piekielna Dolina koło Polanicy	142,5
55.	PLH020086	Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej	2 353,4
56.	PLH020055	Przeplatki nad Bystrycą	834,6
57.	PLH020043	Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa	330,7
58.	PLH020066	Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej	1 661,7
59.	PLH020020	Przełomy Pełcnicy pod Książem	240,3
60.	PLH080055	Przygielkowiska koło Gozdnicy	1 767,5
61.	PLH020052	Pątnów Legnicki	837,8
62.	PLH020011	Rudawy Janowickie	6 635,0
63.	PLH020012	Skałki Stoleckie	6,3
64.	PLH020093	Skoroszowskie Łąki	1 359,7
65.	PLH020075	Stawy Karpnickie	211,3
66.	PLH020044	Stawy Sobieszowskie	239,6
67.	PLH020045	Stawy w Borowej	188,7
68.	PLH020070	Sztolnia w Młotach	12,4
69.	PLH020013	Sztolnie w Leśnej	3,8
70.	PLH020047	Torfowiska Gór Izerskich	4 984,9

Lp.	Kod	Nazwa	Powierzchnia całkowita obszaru [ha]
71.	PLH020014	Torfowisko Pod Zieleńcem	1 514,8
72.	PLH020105	Trzczańskie Mokradła	75,3
73.	PLH020072	Uroczyska Borów Dolnośląskich	8 039,0
74.	PLH020063	Wrzosowiska Świętoszowsko-Ławszowskie	10 141,6
75.	PLH020015	Wrzosowisko Przemkowskie	6 663,7
76.	PLH020021	Wzgórza Kiełczyńskie	403,6
77.	PLH020082	Wzgórza Niemczańskie	3 237,2
78.	PLH020074	Wzgórza Strzebińskie	3 836,2
79.	PLH020079	Wzgórza Warzęgowskie	660,9
80.	PLH020053	Zagórzyckie Łąki	359,8
81.	PLH020104	Łęgi koło Chałupek	127,2
82.	PLH020103	Łęgi nad Bystrzycą	2 084,4
83.	PLH020018	Łęgi Odrzańskie	20 223,0
84.	PLH020102	Łąki Gór i Pogórza Izerskiego	6 433,4
85.	PLH020092	Źródłiska koło Zimnej Wody	156,0
86.	PLH020076	Źródła Pijawnika	157,4
87.	PLH020077	Żerkowice-Skała	84,8
88.	PLH020049	Żwirownie w Starej Olesznej	41,8
obszary specjalnej ochrony ptaków			
1.	PLB020005	Bory Dolnośląskie	172 093,4
2.	PLB020001	Dolina Baryczy	55 516,8
3.	PLB020006	Góry Stołowe	19 816,7
4.	PLB020002	Grądy Odrzańskie	19 999,3
5.	PLB020007	Karkonosze	18 578,4
6.	PLB020003	Stawy Przemkowskie	4 605,4
7.	PLB020004	Zbiornik Mietkowski	1 193,9
8.	PLB020008	Łęgi Odrzańskie	17 999,4
9.	PLB020009	Góry Izerskie	20 343,6
10.	PLB020010	Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie	31 574,1
11.	PLB080004	Dolina Środkowej Odry	33 677,8

źródło: <http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/pl>

Infrastruktura transportowa

Dolny Śląsk ma dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną. Gęstość dróg wynosi 92,2 km na 100 km², a gęstość linii kolejowych 9,3 km na 100 km². Wskaźniki te są powyżej średniej krajowej. Przez teren województwa dolnośląskiego przebiega szereg ważnych szlaków komunikacyjnych. Dolny Śląsk poprzecinany jest siecią dróg krajowych (o numerach: 3, 4, 5, 8, 12, 15, 18, 25, 30, 33, 34, 35, 36, 39, 46, 94), na kierunku wschód-zachód przebiegają autostrady A-4 i A-18, a w okolicach Oleśnicy biegnie odcinek drogi ekspresowej S-8. W projekcie na kolejne lata są również odcinki dróg ekspresowych S3 i S8. W 2011 roku oddano również do użytku Autostradową Obwodnicę Wrocławia (AOW), która ma status autostrady A-8. Sieć dróg krajowych uzupełniają drogi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne.

Kolejowy układ komunikacyjny województwa dolnośląskiego jest rozbudowany i składa się w większości z linii kolejowych o niskim standardzie technicznym torów. Główne linie kolejowe Dolnego Śląska łączą się największym węzłem kolejowym, na terenie Wrocławia, który skupia zarówno strumienie pasażerskie jak i transport surowców skalnych.

Transport lotniczy na terenie województwa dolnośląskiego możliwy jest jedynie poprzez Port lotniczy Wrocław-Strachowice im. Mikołaja Kopernika. Wrocławskie lotnisko obsługuje rocznie ok. 1,66 mln pasażerów (w 2011 roku) co daje mu 5 miejsce w kraju.

6.2 Ogólna charakterystyka stanu środowiska w województwie

Stan jakości powietrza

Pod względem zanieczyszczeń do powietrza województwo dolnośląskie znajduje się w grupie województw o najwyższej ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza.

Według danych GUS za 2010 r. w województwie dolnośląskim zostało wyemitowanych 8,3% ogółu krajowej emisji pyłów oraz 4,9 % emisji gazów (bez dwutlenku węgla) ze względu na emisję zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych. Największym problemem w skali województwa dolnośląskiego jest wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza pyłem zawieszonym PM10 oraz benzo(a)pirenem.

Stan jakości wód powierzchniowych

Z przedstawionych przez WIOŚ we Wrocławiu wyników monitoringu operacyjnego w 2010r. wynika, że dominującym stanem zarówno w grupie elementów biologicznych jak i fizykochemicznych jest stan umiarkowany lub gorszy. Niemniej jednak w prawie 25% punktów osiągany jest stan dobry, a zdarzają się punkty, gdzie stan określany jest jako bardzo dobry.

Stan jakości wód podziemnych

Wyniki badań wód podziemnych wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego w 2010 roku wykazały, że w 69,5 % badanych punktach pomiarowych wody zaliczono do reprezentujących dobry stan chemiczny (klasy I, II i III). Wody reprezentujących słaby stan chemiczny (klasy IV i V) stanowiły 30,5 % wyników przeprowadzonych badań.

Stan klimatu akustycznego

Wyniki pomiarów poziomu hałasu komunikacyjnego wykonane w 2010 r. na terenie województwa dolnośląskiego w 43 punktach kontrolno-pomiarowych wykazują przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu w 42 punktach, tylko w jednym punkcie poziom hałasu odpowiadał normom dla pory dnia.

Stan jakości gleb i ziemi

Wykonane w roku 2010 przez WIOŚ we Wrocławiu badania gleb wykazały, że:

- na terenach w pobliżu zakładów przemysłowych występowały przekroczenia dopuszczalnych wartości metali ciężkich, benzo(a)pirenu i sumy WWA;
- na terenach użytkowanych rolniczo występowały na ogół naturalne zawartości metali ciężkich (stopień 0) - stwierdzono tu przekroczenia dopuszczalnych zawartości benzo(a)pirenu (podobną zależność stwierdzono na terenach wokół składowisk odpadów i na terenach położonych wzdłuż tras komunikacyjnych).

Gleby silnie zanieczyszczone (stopień IV) stwierdzono w pojedynczych próbkach gleb pobranych wokół Pieńskich Hut Szkła (Zn, Cd) i w Parku Szczytnickim (Cd, Cu). Nie stwierdzono występowania gleb bardzo silnie zanieczyszczonych (stopień V).

6.3 Analiza i ocena aktualnego stanu gospodarki odpadami

6.3.1 Odpady komunalne

Według danych szacunkowych, wyznaczonych na podstawie jednostkowych wskaźników generowania odpadów przyjętych w Kpgo 2014, w 2010 r. w województwie dolnośląskim wytworzono przeszło 961 tys. Mg odpadów komunalnych. Szacuje się, że około 46,9% odpadów komunalnych generowanych jest w dużych miastach. Z obliczeń wynika również, iż około 31,7% odpadów wytworzonych było w miastach zamieszkałych przez mniej niż 50 tys. osób, natomiast 21,4 % odpadów wytworzyli mieszkańcy terenów wiejskich.

Z danych wynika, że w 2010 r. na terenie województwa odebrano ponad 765 tys. Mg odpadów komunalnych. Bezpośrednio z gospodarstw domowych odebrano ok. 369 tys. Mg odpadów co stanowiło ok. 48% masy odebranych odpadów komunalnych w województwie.

W 2010 r. z terenu województwa dolnośląskiego zebrano selektywnie około 30,9 tys. Mg odpadów, co stanowi około 12,35% ogólnej masy zebranych odpadów komunalnych. Z danych wynika, że wśród odpadów zebranych selektywnie w roku 2010, największą ilość stanowiły odpady metali (26,79%), papier i tektura (20,81%), zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35 (16,79%) oraz odzież (16,34%).

Ilość odpadów odebranych selektywnie kształtuje się na poziomie ok. 0,7% ogólnej masy odpadów odebranych w województwie. Z danych wynika, iż w przypadku odpadów odebranych selektywnie, największą ilość stanowiły odpady papieru i tektury (52,57%), odpady kuchenne ulegające biodegradacji (13,89%), zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35 (10,54%) oraz szkło (9,90%). Wśród odpadów odebranych oraz zebranych w województwie dolnośląskim najniższy procent stanowiły takie rodzaje odpadów jak: odpady drewna, nie zawierające substancji niebezpiecznych, leki inne niż wymienione w 20 01 31, oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25 oraz lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć.

Odpady ulegające biodegradacji

W oparciu o wskaźniki wytwarzania odpadów oraz wytyczne z Kpgo 2014 wyliczono ilość odpadów ulegających biodegradacji w województwie dolnośląskim. Ogółem w 2010 roku na terenie województwa wytworzono odpady ulegające biodegradacji w ilości 531 684,4 Mg.

Rodzaje i ilości odpadów komunalnych poddane różnym procesom odzysku i unieszkodliwiania

Według danych z WSO na terenie województwa dolnośląskiego w 2010 roku procesom odzysku poddano ponad 654 tys. Mg odpadów komunalnych, natomiast unieszkodliwieniu poddano ponad 254 tys. Mg odpadów.

Instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych

Z danych zawartych w „Sprawozdaniu z realizacji „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego za lata 2009-2010”, wynika, iż w roku 2010 na terenie województwa odpady z grupy 20 (odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie) i podgrupy 15 01 (odpady opakowaniowe, włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi) przetwarzane były w:

- 11 sortowniach odpadów komunalnych,
- 5 kompostowniach odpadów komunalnych selektywnie zebranych,
- 5 zakładach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych.

Według danych zawartych w „Sprawozdaniu z realizacji „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego za lata 2009-2010”, w oparciu o Wojewódzki System Odpadowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, na koniec grudnia 2010 roku, zarejestrowanych było 21 instalacji do odzysku odpadów komunalnych. Łączna moc instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (sortownie, kompostownie, MBP) wynosi 611 300 Mg/rok.

6.3.2 Odpady, które podlegają odrębnym przepisom prawnym, w tym odpady niebezpieczne

Odpady niebezpieczne

W 2010 r. na terenie województwa dolnośląskiego, w sektorze gospodarczym, wytworzono około 395 tys. Mg odpadów niebezpiecznych. Największe ilości wytworzone zostały na terenie powiatu głogowskiego - około 200 tys. Mg.

W ogólnej ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych dominujący udział stanowiły (45% masy wytworzonych odpadów niebezpiecznych) odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych. Drugą grupą (10), pod względem ilości wytwarzanych odpadów, były odpady z procesów termicznych, które stanowiły ponad 25% wszystkich odpadów niebezpiecznych wytworzonych w województwie.

Odpady zawierające PCB

Według danych WSO w 2010 roku na terenie województwa dolnośląskiego wytworzono ogółem 33,761 Mg odpadów zawierających PCB.

W bazie WSO dla województwa dolnośląskiego jest 25 podmiotów posiadających aktualne zezwolenie na zbieranie odpadów zawierających PCB, natomiast 6 posiadaczy wykazało w sprawozdaniach za 2010 r. ilości zebranych odpadów zawierających PCB.

Na terenie województwa dolnośląskiego jest jedna instalacja do unieszkodliwiania odpadów zawierających PCB (Zakłady Chemiczne Rokita S.A. w Brzegu Dolnym). Poza tą instalacją, w 2010 roku na terenie kraju funkcjonowały 3 instalacje do unieszkodliwiania olejów i cieczy zawierających PCB metodą termiczną (ANWIL S.A. we Włocławku, SARPI Dąbrowa Górnicza Sp. z o.o. oraz CHEMEKO Sp. z o.o. z Włocławka). Możliwości przerobowe istniejących w kraju instalacji do unieszkodliwiania olejów i cieczy

zanieczyszczonych PCB są wystarczające w stosunku do potrzeb. W Polsce brak jest instalacji przystosowanych do niszczenia kondensatorów zawierających PCB.

Oleje odpadowe

Oleje odpadowe powstają w wyniku wymiany zużytych olejów, awarii instalacji i urządzeń, w ramach napraw i konserwacji urządzeń oraz w wyniku ich usuwania m.in. z pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Według danych WSO w roku 2010 na terenie województwa dolnośląskiego wytworzono ogółem 4 800,5 Mg olejów odpadowych. Wytworzono najwięcej odpadów z rodzaju mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe niezawierające związków chlorowcoorganicznych, o kodzie 13 02 05* (2 227,1462 Mg). Największą ilość olejów odpadowych poddawanych odzyskowi (314,4 Mg) stanowiły emulsje olejowe niezawierające związków chlorowcoorganicznych, odpady te również w największej ilości poddawano procesom unieszkodliwiania w instalacjach. Poza tymi emulsjami nie poddawano unieszkodliwieniu innych olejów odpadowych, stosowano jedynie procesy odzysku.

Zużyte baterie i akumulatory

Baterie i akumulatory to źródła energii elektrycznej wytwarzanej przez bezpośrednie przetwarzanie energii chemicznej składające się z jednego lub kilku pierwotnych ogniw baterii (nie nadających się do powtórnego naładowania) lub składające się z jednego lub kilku wtórnych ogniw baterii (nadających się do powtórnego naładowania). Ze względu na zawartość substancji szkodliwych (między innymi ołowiu, kadmu i rtęci) po zużyciu stają się odpadem niebezpiecznym dla środowiska i zdrowia człowieka.

Według danych WSO w roku 2010 na terenie województwa dolnośląskiego przedsiębiorstwa wytworzyły łącznie 778,12 Mg odpadów w postaci zużytych baterii i akumulatorów, głównie ołowiowych.

Odpady medyczne i weterynaryjne

W 2010 r. według danych z WSO na terenie województwa dolnośląskiego w placówkach medycznych wytworzone zostało około 2,7 tys. Mg odpadów medycznych. Natomiast odpadów weterynaryjnych wytworzono w ilości około 104 Mg.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Na terenie województwa dolnośląskiego do stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji przyjęto łącznie 10 232,0 Mg pojazdów wycofanych z eksploatacji. Łącznie odzyskowi (demontażowi) poddano 8 228,03 Mg pojazdów wycofanych z eksploatacji, w tym procesowi odzysku R15 (przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym recyklingu), poddano 6 112,623 Mg pojazdów, natomiast procesowi odzysku R14 (inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części) poddano 2 115,415 Mg pojazdów.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Szacuje się, że w województwie dolnośląskim, w roku 2010 wytworzono łącznie 2 981 Mg zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych, w tym 715 Mg zawierających składniki niebezpieczne.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z sektora komunalnego z terenu województwa dolnośląskiego jest zbierany przez jednostki handlowe na zasadzie wymiany przy zakupie nowego sprzętu oraz przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości (obsługa na telefon, zorganizowane wystawki sprzętu). W przypadku zużytego sprzętu pochodzącego z innych źródeł niż gospodarstwa domowe sprzęt jest odbierany przez specjalistyczne firmy posiadające stosowne zezwolenia.

Odpady zawierające azbest

Według inwentaryzacji przedłożonych przez osoby prywatne Marszałkowi Województwa, od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2011 r., na terenie województwa dolnośląskiego występuje ok. 20 111 Mg wyrobów zawierających azbest. Wg danych i informacji przedłożonych przez gminy zinwentaryzowano 4 138, 13 Mg wyrobów zawierających azbest.

Na terenie województwa dolnośląskiego w roku 2010 poprzez składowanie (proces D5) unieszkodliwiono 3,933 tys. Mg odpadów zawierających azbest. Z uwagi na szczególne zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzkiego, wyroby zawierające azbest powinny podlegać sukcesywnej eliminacji przy zachowywaniu specjalistycznych procedur prowadzenia prac. Demontażu elementów izolacyjnych i budowlanych zawierających azbest mogą dokonać tylko osoby i firmy posiadające stosowne zezwolenia.

Przeterminowane środki ochrony roślin

Szacuje się, że w 2010 r. na terenie województwa dolnośląskiego wytworzono około 317,3085 Mg odpadów przeterminowanych środków ochrony roślin, w tym około 1,0 Mg odpadów środków ochrony roślin zawartych w zmieszanych odpadach komunalnych o kodzie 20 01 19* (środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności (bardzo toksyczne i toksyczne np. herbicydy, insektycydy).

W latach 2003-2009 na terenie województwa dolnośląskiego zostały zlikwidowane 4 mogilniki oraz magazyny przeterminowanych środków ochrony roślin.

W chwili obecnej na terenie województwa dolnośląskiego istnieją 2 zinwentaryzowane mogilniki konieczne do usunięcia.

Odpady materiałów wybuchowych

Odpady materiałów wybuchowych mogą powstać w wyniku działalności produkcyjnej przemysłu zbrojeniowego oraz w wyniku działalności oczyszczania terenu pod inwestycje z niewybuchów, niewypałów lub w przedsiębiorstwach stosujących materiały wybuchowe.

Magazynowane środki bojowe podlegają ciągłej rotacji, określonej przepisami wewnętrznymi MON. Z zasady najstarsze partie środków bojowych przeznaczone są do bieżącego szkolenia, na ich miejsce zakupywane są nowe dostawy. Stąd też nie ma możliwości określenia przedziałów czasowych i stopnia intensywności tego procesu.

Zużyte opony

Według danych z bazy WSO, ilość wytworzonych przez przedsiębiorców z terenu województwa dolnośląskiego zużytych opon wyniosła w 2010 roku około 2,4 tys. Mg.

Zużyte opony mogą być poddane regeneracji, recyklingowi lub współspalane w cementowniach, jako paliwo alternatywne. Zgodnie z art. 55 ust.1 ustawy o odpadach składowanie zużytych opon z wyjątkiem opon rowerowych i opon o średnicy zewnętrznej większej niż 1400 mm jest zakazane.

Na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonuje 8 instalacji do odzysku zużytych opon, natomiast nie prowadzi się spalania ani współspalania zużytych opon. W 2010 roku w województwie dolnośląskim odzyskano około 6,8 tys. Mg zużytych opon.

Odpady opakowaniowe

Według danych z bazy WSO na terenie województwa wytworzono około 132,6 tys. Mg odpadów opakowaniowych. Większość stanowią opakowania z papieru i tektury oraz opakowania z tworzyw sztucznych.

Ogółem procesom odzysku w województwie w 2010 r. poddano 42 465,19 Mg odpadów opakowaniowych. Dominującą metodą odzysku odpadów był proces R14 (inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części), któremu poddano 23 361,7 Mg odpadów. Najmniej odpadów opakowaniowych w województwie poddanych zostało procesowi odzysku R13 tj. magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane).

Przedsiębiorcy wprowadzający na rynek produkty w opakowaniach obowiązani są do uzyskania poziomów recyklingu dla poszczególnych rodzajów opakowań i poziomu odzysku dla sumy wszystkich opakowań, określonych w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych* (Dz. U. t. j. z 2007 r. Nr 109, poz. 752). Obowiązek ten przedsiębiorcy mogą wykonywać samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji odzysku.

6.3.3 Odpady pozostałe

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

W województwie dolnośląskim w roku 2010 wytworzono 1 639 226,49 Mg odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej.

Z danych pochodzących z bazy WSO wynika, że w 2010 roku w województwie dolnośląskim procesom odzysku poddano 1 338 956,12 Mg odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, natomiast unieszkodliwianiu poddano 56 255,64 Mg tych odpadów. Najwięcej odpadów bo aż 1 036 058,40 Mg poddanych zostało procesowi odzysku R14 (inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części), najmniej natomiast bo tylko 2,93 Mg odpadów poddano procesowi odzysku R13 (magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane).

Komunalne osady ściekowe

W województwie dolnośląskim w roku 2010 wytworzono ponad 95 tys. Mg komunalnych osadów ściekowych. Z tego prawie 23 tys. Mg zostało unieszkodliwionych, natomiast prawie 68 tys. Mg poddano odzyskowi.

Powstające osady ściekowe w zależności od postaci, w jakiej występują, oraz ilości poddawane są procesom odzysku poprzez kompostowanie, fermentację i produkcję biomasy lub są wykorzystywane rolniczo do nawożenia gruntów oraz do rekultywacji terenów zdegradowanych. Część osadów trafia również na składowiska odpadów.

Odpady ulegające biodegradacji inne niż komunalne

Według danych za rok 2010 na terenie województwa dolnośląskiego wytworzono 1 186 829,40 Mg odpadów ulegających biodegradacji innych niż komunalne. Łącznie procesom odzysku i unieszkodliwiania poddanych zostało ponad 720 tys. Mg tych odpadów przy czym i tak duże ilości pozostają niezagospodarowane lub zagospodarowane poza instalacjami na terenie województwa.

Najwięcej odpadów ulegających biodegradacji innych niż komunalne, bo aż 142 339,63 Mg, poddanych zostało procesowi odzysku R14 (inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części). Najmniej odpadów ulegających biodegradacji innych niż komunalne (7 615,62 Mg) poddano procesowi odzysku R1 (wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii).

Odpady z wybranych gałęzi gospodarki

Do tej grupy odpadów w województwie dolnośląskim zalicza się przede wszystkim odpady z grupy 01, 06, 07, 10 oraz 12.

Grupa 01 to odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin. W województwie dolnośląskim najwięcej wytwarzanych jest odpadów z flotacyjnego wzbogacania rud o kodzie 01 03.

Kolejnymi grupami odpadów przemysłowych wytwarzanych na terenie województwa dolnośląskiego są: odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej (grupa 06), odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej (grupa 07), odpady z procesów termicznych (grupa 10) oraz odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych (grupa 12). W województwie dolnośląskim, spośród odpadów z działalności przemysłowej, najczęściej wytwarza się odpadów: kwasu siarkowego i siarkawego (06 01), które prawie w całości jest unieszkodliwiany, odpadów z hutnictwa miedzi (10 06) oraz odpadów z toczenia i wygładzania tworzyw sztucznych (12 01 05).

Według danych WSO na terenie województwa dolnośląskiego w roku 2010 wytworzono 28 271 570,42 Mg odpadów z grupy 01, przy czym poddano odzyskowi w ilości 19 078 967,74 Mg oraz unieszkodliwieniu w ilości 9 165 537,92 Mg.

W 2010 roku na terenie województwa dolnośląskiego wytworzono łącznie 4 892 697,43 Mg odpadów pochodzących z działalności przemysłowej, w tym 44 948,10 Mg odpadów z grupy 06, 23 775,44 Mg odpadów z grupy 07, 4 335 273,64 Mg odpadów z grupy 10 oraz 488 700,25 Mg odpadów z grupy 12.

6.3.4 Odpady poddawane procesom odzysku i unieszkodliwiania w instalacjach położonych poza terytorium kraju

W 2010 roku Główny Inspektor Ochrony Środowiska udzielił 33 pozwoleń na import do województwa dolnośląskiego odpadów na teren Polski natomiast tylko jednego pozwolenia na wywóz odpadów z terytorium województwa dolnośląskiego poza terytorium Polski.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA OCENIANEGO DOKUMENTU

W niniejszym rozdziale zaprezentowano klasyfikację problemów środowiskowych województwa w zakresie gospodarki odpadami. Główne problemy zostały zidentyfikowane na podstawie analizy aktualnego stanu gospodarki odpadowej dokonanej w poprzednim rozdziale.

7.1 Odpady komunalne, w tym odpady ulegające biodegradacji

Wśród najważniejszych problemów gospodarki odpadami komunalnymi należy wymienić następujące:

- możliwość niespełnienia wymagań w zakresie ograniczania ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie (w 2013 r. można składować 50% odpadów ulegających biodegradacji w stosunku do ilości wytworzonych w 1995 r.),
- zbyt rozdrobniona organizacja systemu gospodarowania odpadami (brak kontroli bądź mała skuteczność kontroli podmiotów zbierających odpady komunalne od mieszkańców),
- brak działań części gmin w działaniach związanych z tworzeniem jednostek organizacyjnych, które realizowałyby kompleksową gospodarkę odpadami komunalnymi,
- niezgodne z prawem pozbywanie się odpadów („dzikie wysypiska”, spalanie odpadów w gospodarstwach domowych),
- niedostateczny stan świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- słabo rozwinięty system selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji,
- brak wystarczającej mocy przerobowej istniejących kompostowni dla strumienia odpadów ulegających biodegradacji, które powinny być poddane kompostowaniu,
- brak sprawnego systemu monitorowania gospodarki odpadami na terenie województwa (braki, niespójności, niekompatybilność wielu podstawowych danych nagromadzonych w różnych bazach danych i sprawozdaniach),
- brak należytej współpracy sektora prywatnego i publicznego w zakresie systemu gospodarki odpadami.

7.2 Odpady, które podlegają odrębnym przepisom prawnym, w tym odpady niebezpieczne

Wśród najważniejszych problemów gospodarki odpadami niebezpiecznymi należy wymienić następujące:

- wysokie koszty nowoczesnych i innowacyjnych technologii pozwalających na zmniejszenie ilości powstających odpadów,
- nieprawidłowe postępowanie z odpadami niebezpiecznymi w małych i średnich przedsiębiorstwach,
- brak sieci zbierania odpadów niebezpiecznych z gospodarstw domowych
- brak właściwego monitoringu gospodarki odpadami niebezpiecznymi, szczególnie w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw.

Odpady zawierające PCB

Najważniejsze problemy:

- brak badań rzeczywistej zawartości PCB we wszystkich użytkowanych urządzeniach mogących zawierać PCB,
- wysokie koszty unieszkodliwiania odpadów zawierających PCB,
- nie wszystkie urządzenia zawierające PCB zostały usunięte.

Oleje odpadowe

Najważniejsze problemy:

- brak wystarczająco rozwiniętego systemu zbierania olejów odpadowych z małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych,
- brak odpowiedniego selektywnego zbierania omawianych odpadów w miejscu wytwarzania, co uniemożliwia w wielu przypadkach kierowanie ich do regeneracji,
- niepełne wykorzystanie mocy przerobowych krajowych instalacji,
- niska jakość olejów odpadowych (m.in. udział składników pochodzenia roślinnego), co ściśle związane jest z możliwościami przetwarzania olejów odpadowych w procesach odzysku,
- niskim poziomem popytu na oleje bazowe pochodzące z regeneracji,
- nieobjęcie wymaganiami w zakresie odzysku i recyklingu olejów smarowych półsyntetycznych i syntetycznych,
- niewłaściwe zagospodarowanie olejów odpadowych np. poprzez spalanie w piecach niespełniających wymogów, wylanie do urządzeń kanalizacyjnych lub do ziemi, stosowanie olejów przepracowanych do konserwacji maszyn i urządzeń,
- brak monitoringu prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi.

Zużyte baterie i akumulatory

Najważniejsze problemy:

- niski poziom świadomości ekologicznej w zakresie postępowania ze zużytymi bateriami i akumulatorami,
- brak skutecznego systemu zbierania małogabarytowych baterii i akumulatorów z gospodarstw domowych.

Odpady medyczne i weterynaryjne

Najważniejsze problemy:

- brak powszechnego systemu zbierania przeterminowanych lekarstw z gospodarstw domowych,
- ewidencja odpadów medycznych oraz weterynaryjnych wytwarzanych w prywatnych praktykach często nie jest prowadzona.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Najważniejsze problemy:

- brak wiarygodnych i kompletnych danych w zakresie liczby samochodów zarejestrowanych i wyrejestrowanych oraz poddanych demontażowi – niezweryfikowane dane w Centralnej Ewidencji Pojazdów (CEP),

- nierozwiązany pozostaje nadal problem „szarej strefy”, czyli miejsc, w których demontaż pojazdów realizowany jest w sposób niezgodny z prawem i zagraża środowisku naturalnemu. Można sądzić, że przydatne części z nielegalnie rozmontowanych samochodów, np. poprzez giełdy samochodowe, trafiają do ponownego użycia, natomiast pozostałe odpady do punktów skupu złomu.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Najważniejsze problemy:

- niska świadomość ekologiczna w zakresie prawidłowego postępowania ze zużytymi urządzeniami elektrycznymi i elektronicznymi,
- brak zorganizowanego wtórnego obiegu sprawnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
- nie został zrealizowany cel uzyskania od 1 stycznia 2008 roku poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych w ilości 4 kg na mieszkańca w skali roku,
- zbyt mała ilość zakładów przetwórczych oraz instalacji, w których prowadzone są procesy przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Odpady zawierające azbest

Najważniejsze problemy:

- niepełna liczba planów sytuacyjnych rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest oraz kompletnych rejestrów obiektów budowlanych zawierających azbest i miejsc narażenia na działanie azbestu w gminach na terenie kraju,
- brak pełnej inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest oraz niedostateczna liczba przeprowadzonych kontroli stanu obiektów i urządzeń budowlanych przez większość osób fizycznych i prawnych, będących właścicielami, zarządcami lub użytkownikami miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
- niepełne informacje o ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest,
- w przypadku przyspieszenia procesu usuwania azbestu niedostateczna pojemność składowisk.

Przeterminowane środki ochrony roślin

Najważniejsze problemy:

- brak systemu zbierania przeterminowanych środków ochrony roślin z bieżącej dystrybucji i stosowania.

Odpady materiałów wybuchowych

Najważniejsze problemy:

- brak możliwości przewidywania ilości powstawania odpadów materiałów wybuchowych oraz ich lokalizacji,
- nierozróżnianie pojęć: „zbędne środki bojowe” i „odpady”. Zamiar ewentualnej automatycznej kwalifikacji zbędnych środków bojowych jako odpadów utrudni (a w przypadku kontrahentów zagranicznych uniemożliwi) ich komercyjne zagospodarowanie (sprzedaż) przez Agencję Mienia Wojskowego.

Zużyte opony

Najważniejsze problemy:

- niekontrolowane spalanie zużytych opon,
- mieszanie zużytych opon z odpadami komunalnymi.

Odpady opakowaniowe

Najważniejsze problemy:

- niedostateczny poziom selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych powstających w gospodarstwach domowych,
- brak skutecznego systemu monitoringu i kontroli gospodarki odpadami opakowaniowymi w zakresie realizacji obowiązków nałożonych na przedsiębiorców obowiązków i sprawozdawczości,
- brak skutecznego systemu finansowania selektywnego zbierania, odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,
- niekontrolowane spalanie odpadów opakowaniowych w piecach domowych.

7.3 Odpady pozostałe

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Najważniejsze problemy:

- nieselektywne zbieranie odpadów budowlanych i ich zanieczyszczenie innymi rodzajami odpadów,
- deponowanie odpadów budowlanych na „dzikich wysypiskach”.

Komunalne osady ściekowe

Najważniejsze problemy:

- skażenie mikrobiologiczne i wysoka zawartość metali ciężkich w powstających osadach uniemożliwiająca ich wykorzystanie w rolnictwie i do rekultywacji,
- deponowanie osadów ściekowych na składowiskach odpadów.

Odpady ulegające biodegradacji inne niż komunalne

Najważniejsze problemy:

- odpady ulegające biodegradacji pochodzące z sektora przemysłowego, posiadają zróżnicowane właściwości fizyczne i skład chemiczny, które zależą od miejsca powstawania odpadów, rodzajów użytych surowców oraz warunków technologicznych prowadzenia procesu, w związku z tym trudno jest kontrolować czy ogranicza się ich powstawanie.

Odpady z wybranych gałęzi gospodarki

Najważniejsze problemy:

- masowość wytwarzanych odpadów,
- nieprawidłowe postępowanie z wytwarzanymi odpadami w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw,

- wysokie koszty nowoczesnych rozwiązań technologicznych przyczyniających się do minimalizacji wytwarzanych odpadów i ich odzysku,
- brak zachęt finansowych do wdrażania innowacyjnych rozwiązań,
- duże ilości nagromadzonych w przeszłości odpadów.

8. WPŁYW NA ŚRODOWISKO W PRZYPADKU ODSZCZĘTNIENIA OD REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami jest dokumentem, którego głównym celem jest określenie dla danej jednostki terytorialnej drogi do osiągnięcia celów w gospodarce odpadami ustalonych wcześniej na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Należy przez to rozumieć to, że odstąpienie od wdrażania zapisów przedmiotowego dokumentu oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów w zakresie gospodarki odpadami, w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki.

W przypadku braku realizacji WPGO 2012 dla województwa dolnośląskiego, przeprowadzona analiza i ocena istniejącego stanu gospodarki odpadami pozwala wykazać, że nastąpić może pogorszenie stanu ochrony środowiska i gospodarki odpadami.

Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska są funkcją czasu, środków finansowych pozostających w dyspozycji budżetu państwa, samorządów i podmiotów gospodarczych oraz aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym dotacji z UE, przeznaczanych na cele rozwojowe infrastruktury i ochronę środowiska.

Brak realizacji WPGO 2012 przyczyniać się będzie do występowania negatywnych tendencji w środowisku w województwie. Odstąpienie od realizacji przedmiotowego opracowania przyczyni się przede wszystkim do pogorszenia stanu środowiska w zakresie gospodarki odpadami, ale także w ramach innych komponentów środowiska w województwie.

9. ANALIZA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana dla strategicznych dokumentów z założenia nie jest dokumentacją szczegółową, ponieważ jej głównym celem jest odniesienie zasadniczej treści dokumentu do Polityki Ekologicznej Państwa oraz zasad zrównoważonego rozwoju, a także określenie trendu całłościowej polityki ochrony środowiska z punktu widzenia potrzeby jej realizacji.

Prognoza ta w ogólny, strategiczny sposób rozważa korzyści i zagrożenia wynikające z realizacji WPGO, bądź odstąpienia od tejże realizacji.

W poniższej matrycy oddziaływań oceniono zadania wynikające bezpośrednio z harmonogramów realizacji zadań wyznaczonych w „Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”.

Rodzaje oddziaływań

W prognozie określono, przeanalizowano i oceniono przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne

na poszczególne komponenty środowiska zgodnie z art. 51 ust. 2. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.).

Tabela 2. Matryca środowiskowych oddziaływań realizacji przedsięwzięć w zakresie gospodarki odpadami zaplanowanych w harmonogramie rzeczowo-finansowym WPGO 2012

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
Działania ogólne						
Uwzględnianie w przetargach kryteriów związanych z ochroną środowiska, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów, poprzez włączanie do procedur zamówień publicznych zakupów wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów Wprowadzanie, kontroling i ciągła weryfikacja danych dotyczących wytwarzania i zagospodarowywania odpadów w Wojewódzkiej Bazie Danych o odpadach	ludzie	pozytywne: wzrost efektywności zarządzania środowiskiem	długoterminowe stałe	bezpośrednie	-	-
	wszystkie komponenty	pozytywne: poprawa stanu środowiska i skuteczności jego ochrony	długoterminowe stałe	pośrednie	-	-
Prowadzenie działań w zakresie edukacji ekologicznej uwzględniającej informowanie społeczeństwa o nowym systemie gospodarki odpadami komunalnymi oraz promujących właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, co może wpłynąć na wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz minimalizację nielegalnego składowania odpadów	wszystkie komponenty	pozytywne: poprawa jakości środowiska i skuteczności jego ochrony dzięki wzrostowi świadomości ekologicznej społeczeństwa	długoterminowe stałe	pośrednie	-	-
	ludzie	- pozytywne: poprawa świadomości ekologicznej - pozytywne: poprawa jakości przestrzeni w związku z eliminacją nielegalnych składowisk	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-
Kontynuacja działań związanych ze zmniejszaniem wytwarzanych i deponowanych ilości odpadów	wszystkie komponenty i ekosystemy	pozytywne: zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska spowodowane	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
komunalnych ulegających biodegradacji, zagospodarowanie ich poprzez zmianę infrastruktury i działania podejmowane w regionach gospodarki odpadami Zapewnienie przepływu strumieni odpadów komunalnych zgodnie z wyznaczonymi w Planie regionami gospodarki odpadami komunalnymi; objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych oraz systemem selektywnego zbierania odpadów		deponowaniem nieprzetworzonych odpadów na składowiskach • pozytywne: zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska spowodowane powstawaniem „dzikich wysypisk” • pozytywne: poprawa jakości środowiska				
Stymulowanie rozwoju rynku surowców wtórnych poprzez współpracę samorządów z organizacjami odzysku (w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów) oraz opracowywanie programów rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych	wszystkie komponenty i ekosystemy	• pozytywne: zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu, poprawa jakości środowiska	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-
	ludzie	• pozytywne: wzrost efektywności zarządzania środowiskiem	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-
Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów, szczególnie tych niespełniających wymagań ochrony środowiska Modernizacja instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów pod kątem spełnienia wymogów Prawa ochrony środowiska	wszystkie ekosystemy	• pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane złą gospodarką odpadową • pozytywne: zmniejszenie zagrożenia związanego z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-
	ludzie	• pozytywne: poprawa kondycji zdrowotnej	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		mieszkańców wskutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska odpadami				
		- negatywne: emisja spalin podczas budowy lub rozbudowy związanej z modernizacją instalacji (pojazdy i maszyny budowlane) - negatywne: emisja hałasu podczas budowy	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	- sprawne przeprowadzenie prac - stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska
	powietrze	negatywne: możliwość zanieczyszczenia powietrza	długoterminowe chwilowe	pośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	stosowanie najlepszych dostępnych technologii
	wody	pozytywne: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki odpadowej	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-
	różnorodność biologiczna, zwierzęta, Natura 2000	pozytywne: wzrost różnorodności biologicznej wskutek zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		wód i gleb • pozytywne: poprawa warunków bytowania zwierząt				
		• negatywne: płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	• prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów
	powierzchnia ziemi, rośliny, krajobraz, zasoby kopalin	• pozytywne: poprawa jakości gleb • pozytywne: poprawa warunków dla rozwoju roślin • pozytywne: zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu; wydłużenie żywotności składowisk odpadów • pozytywne: ograniczenie lub wyeliminowanie ilości odpadów trafiających na tzw. „dzikie wysypiska” odpadów • poprawa lub pogorszenie warunków krajobrazowych wskutek realizacji inwestycji	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	
		• negatywne: przekształcenie profilu	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie	• ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową, rozbudową związaną z modernizacją instalacji • negatywne: powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych • negatywne: usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji • negatywne: powstawanie odpadów budowlanych • negatywne: wzrost wydobycia surowców budowlanych	krótkoterminowe, chwilowe		skumulowane z zadaniami polegającymi na modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	ingerencji • racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów) • wprowadzenie nasadzeń zieleni
Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w tym ulegającymi biodegradacji						
Zapewnienie, budowa, utrzymanie i eksploatacja własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania, zagospodarowania i minimalizacji powstających odpadów komunalnych Budowa baz magazynowo-transportowych (stacji przeładunkowych)	wszystkie ekosystemy	• pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane złą gospodarką odpadową • pozytywne: zmniejszenie zagrożenia związanego ze zbieraniem, transportem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-
	ludzie	• pozytywne: poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska odpadami	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-
		• negatywne: emisja spalin podczas budowy (pojazdy i maszyny budowlane)	krótkoterminowe, długoterminowe chwilowe,	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane	• sprawne przeprowadzenie prac • stosowanie sprzętu, który

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		- negatywne: emisja hałasu podczas budowy - negatywne: możliwość powstawania odorów podczas transportu i przetwarzania odpadów - negatywne: możliwość wystąpienia zwiększonej emisji hałasu oraz emisji do powietrza	stałe		z zadaniami polegającymi na modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska stosowanie najlepszych dostępnych technologii
	powietrze	- negatywne: możliwość zanieczyszczenia powietrza - negatywne: możliwość powstawania odorów podczas transportu i przetwarzania odpadów	długoterminowe chwilowe	pośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	stosowanie najlepszych dostępnych technologii
	wody	pozytywne: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki odpadowej	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-
	różnorodność biologiczna, zwierzęta, Natura 2000	- pozytywne: wzrost różnorodności biologicznej wskutek zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń wód i gleb - pozytywne: poprawa warunków bytowania zwierząt	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		negatywne: płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	przewodzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów
	powierzchnia ziemi, rośliny, krajobraz, zasoby kopalin	- pozytywne: poprawa jakości gleb - pozytywne: poprawa warunków dla rozwoju roślin - pozytywne: zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu; wydłużenie żywotności składowisk odpadów - pozytywne: ograniczenie lub wyeliminowanie ilości odpadów trafiających na tzw. „dzikie wysypiska” odpadów - poprawa lub pogorszenie warunków krajobrazowych wskutek realizacji inwestycji	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	
		negatywne: przekształcenie profilu glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową instalacji	długoterminowe, stałe krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na modernizacji, budowie bądź	- ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji - racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów)

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami
dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		• negatywne: powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych • negatywne: usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji • negatywne: powstawanie odpadów budowlanych • negatywne: wzrost wydobycia surowców budowlanych			rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	• wprowadzenie nasadzeń zieleni
Umieszczanie na listach przedsięwzięć priorytetowych funduszy, programów itp. zadań związanych z budową i modernizacją instalacji do zagospodarowania odpadów oraz zadań związanych z zamykaniem i rekultywacją składowisk odpadów komunalnych	wszystkie komponenty	• pozytywne: poprawa jakości środowiska i skuteczności jego ochrony	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-
Utworzenie regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi zapewniających; zagospodarowanie odpadów komunalnych powstających w regionach gospodarki odpadami, minimalizację masy składowanych odpadów komunalnych	wszystkie komponenty	• pozytywne: zmniejszenie zagrożenia związanego ze zbieraniem, transportem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów, zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu, wydłużenie żywotności składowisk odpadów	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-
	ludzie	• pozytywne: poprawa świadomości ekologicznej • pozytywne: poprawa jakości przestrzeni w związku z eliminacją nielegalnych wysypisk	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
Przeprowadzenie kontroli sprawdzających dostosowanie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne do wszystkich wymogów dyrektywy Rady 1999/31 /WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999, str. 1, z późn. zm.)	wszystkie komponenty	- pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzebiegową gospodarką odpadami - pozytywne: wykrycie nieprawidłowości związanych z nieprawidłową gospodarką odpadami	długoterminowe chwilowe	pośrednie	-	-
	ludzie	- pozytywne: wzrost efektywności zarządzania środowiskiem - pozytywne: wzrost świadomości społeczeństwa	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-
Prowadzenie selektywnego sposobu zbierania odpadów komunalnych, w którym selektywne zbieranie będzie obejmować przynajmniej następujące frakcje materiałów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji zapewniającego utrzymanie wymaganych prawem poziomów odzysku i unieszkodliwiania odpadów Przejęcie obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz ich zagospodarowania w zamian za uiszczoną opłatę na rzecz gminy.	wszystkie komponenty i ekosystemy	- pozytywne: zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska spowodowane nieprawidłową gospodarką odpadami oraz deponowaniem nieprzetworzonych odpadów na składowiskach - pozytywne: poprawa stanu środowiska i skuteczności jego ochrony	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-
	ludzie	- pozytywne: wzrost efektywności zarządzania środowiskiem - pozytywne: wzrost świadomości społeczeństwa	długoterminowe stałe	bezpośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami
dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
Objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych oraz systemem selektywnego zbierania odpadów Organizowanie przetargów na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy lub na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, albo przetargów na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów Tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym wskazanie miejsca, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych Ujmowanie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów, szczególnie tych nie spełniających wymagań ochrony środowiska, eliminowanie praktyk nielegalnego składowania odpadów						

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
Zadania w zakresie gospodarki odpadami, które podlegają odrębnym przepisom, w tym niebezpiecznymi						
Prowadzenie kontroli przedsiębiorców w celu oceny zaprzestanie użytkowania instalacji i urządzeń zawierających PCB Unieszkodliwianie i dekontaminacja urządzeń i instalacji zawierających PCB Prowadzenie rejestru rodzaju, ilości oraz miejsc występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska Aktualizacja inwentaryzacji budynków i urządzeń zawierających azbest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa Likwidacja pozostałego w województwie mogilnika w Starym Julianowie. Zakończenie rozpoczętej likwidacji mogilnika w Wołowie. Rekultywacja terenów po likwidacji mogilników Doskonalenie systemu zbierania przeterminowanych środków ochrony roślin oraz likwidacja pestycydowych skażeń terenu spowodowanych przez mogilniki zagrażających środowisku wodno-gruntowemu Kontynuowanie dotychczasowych działań związanych z zagospodarowaniem odpadów	wszystkie komponenty	- pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzeprisaną gospodarką odpadami - pozytywne: wykrycie nieprawidłowości związanych z nieprawidłową gospodarką odpadami - pozytywne: poprawa stanu środowiska wskutek prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami	długoterminowe chwilowe	pośrednie	-	-
	ludzie	- pozytywne: wzrost efektywności zarządzania środowiskiem - pozytywne: wzrost świadomości społeczeństwa	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami
dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
materiałów wybuchowych Prowadzenie kontroli terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych Prowadzenie kontroli organizacji odzysku, podmiotów zbierających oraz zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zakładów przetwarzania baterii i akumulatorów; rozbudowa systemu zbierania i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów Eliminacja składowania zużytych baterii i akumulatorów na składowiskach poprzez wykorzystanie mocy przerobowych zakładów przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów lub budowę nowych zakładów Prowadzenie kontroli stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji						

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
Rozbudowa systemów zbierania olejów odpadowych poprzez utrzymanie wysokiego poziomu odzysku i recyklingu olejów odpadowych. Prowadzenie działań informacyjnych wśród mieszkańców oraz przedsiębiorców o szkodliwości olejów usuwanych do środowiska Umieszczenie na listach przedsięwzięć priorytetowych zadań związanych z usuwaniem azbestu celem zapewnienia finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest Kontrole prac związanych z usuwaniem azbestu, kontrole zinwentaryzowanych budynków Upowszechnienie systemu zbierania przeterminowanych lekarstw (w tym selektywnego) z gospodarstw domowych na obszarze województwa dolnośląskiego; określenie systemu zbierania odpadów w placówkach służby zdrowia, kampanie informacyjne w zakresie postępowania z odpadami wśród pracowników Zwiększanie poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz prowadzenie	wszystkie komponenty	• pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzepisową gospodarką odpadami • pozytywne: wykrycie nieprawidłowości związanych z nieprawidłową gospodarką odpadami • pozytywne: poprawa stanu środowiska wskutek prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami	długoterminowe chwilowe	pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami
dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
ewidencji danych dot. pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz eliminowanie tzw. szarej strefy ich demontażu Doskonalenie i rozwój systemu zbierania zużytych opon prowadzący do wzrostu odzysku oraz wykorzystanie zużytych opon w technologiach związanych z budową infrastruktury drogowej Doskonalenie funkcjonowania systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych oraz prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych, celem osiągnięcia wzrostu poziomu odzysku i recyklingu oraz poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi	ludzie	- pozytywne: wzrost efektywności zarządzania środowiskiem - pozytywne: wzrost świadomości społeczeństwa - nauka selektywnej zbiórki odpadów oraz zbierania odpadów niebezpiecznych	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-
			65			

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
Budowa lub rozbudowa składowisk przyjmujących do składowania odpady zawierające azbest, celem zapewnienia wystarczającej pojemności składowisk do składowania odpadów zawierających azbest Budowa lub rozbudowa spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych Rozwój i wdrażanie nowych technologii dążących do uzyskania wysokiego poziomu odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego Zwiększenie ilości zakładów oraz prowadzenie selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	ludzie	pozytywne: poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska odpadami	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-
		- negatywne: emisja spalin podczas budowy lub rozbudowy instalacji (maszyny budowlane) - negatywne: emisja hałasu podczas budowy lub rozbudowy instalacji	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	- sprawne przeprowadzenie prac - stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska
	powietrze	- negatywne: możliwość zanieczyszczenia powietrza - negatywne: możliwość pylenia podczas transportu odpadów	długoterminowe chwilowe	pośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	stosowanie najlepszych dostępnych technologii
	wody	pozytywne: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki odpadowej	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
	różnorodność biologiczna, zwierzęta, Natura 2000	pozytywne: poprawa warunków bytowania zwierząt wskutek uporządkowania gospodarki odpadami	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-
		negatywne: płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	prorowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów
	powierzchnia ziemi, rośliny, krajobraz, zasoby kopalin	- pozytywne: ograniczenie lub wyeliminowanie ilości odpadów trafiających na tzw. „dzikie wysypiska” odpadów - poprawa lub pogorszenie warunków krajobrazowych wskutek realizacji inwestycji	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji
		- negatywne: przekształcenie profilu glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową - negatywne: powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych - negatywne: usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji	długoterminowe, stałe krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	- ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji - racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów) - wprowadzenie nasadzeń zieleni

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		• negatywne: powstawanie odpadów budowlanych • negatywne: wzrost wydobycia surowców budowlanych				
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie postępowania z odpadami niebezpiecznymi	ludzie	• pozytywne: wzrost efektywności zarządzania środowiskiem • pozytywne: wzrost świadomości społeczeństwa	długoterminowe stałe	bezpośrednie	-	-
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych mających na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa województwa na temat szkodliwości azbestu i konieczności jego eliminowania ze środowiska	wszystkie komponenty	• pozytywne: poprawa jakości środowiska i skuteczności jego ochrony	długoterminowe stałe	pośrednie	-	-
Zadania w zakresie gospodarki pozostałymi rodzajami odpadów						
Sporządzanie pierwszego spisu zamkniętych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz opuszczonych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz jego bieżąca aktualizacja	ludzie	• pozytywne: wzrost efektywności zarządzania środowiskiem w zakresie gospodarki odpadami wydobywczymi • pozytywne: wzrost świadomości społeczeństwa	długoterminowe stałe	bezpośrednie	-	-
	wszystkie komponenty	• pozytywne: poprawa jakości środowiska i skuteczności jego ochrony	długoterminowe stałe	pośrednie	-	-
Prowadzenie kontroli obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, zagospodarowania osadów ściekowych	wszystkie komponenty	• pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzepisową gospodarką odpadami wydobywczymi, osadami ściekowymi oraz opakowaniami i odpadami	długoterminowe chwilowe	pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami
dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		opakowaniowymi • pozytywne: wykrycie nieprawidłowości związanych z nieprawidłową gospodarką odpadami				
	ludzie	• pozytywne: wzrost efektywności zarządzania środowiskiem • pozytywne: wzrost świadomości społeczeństwa	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-
Zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, w celu minimalizacji ilości odpadów poddawanych unieszkodliwianiu na składowiskach	ludzie	• pozytywne: wzrost efektywności zarządzania środowiskiem • pozytywne: wzrost świadomości społeczeństwa	długoterminowe stałe	bezpośrednie	-	-
Wprowadzanie, kontroling i ciągła weryfikacja danych dotyczących wytwarzania i zagospodarowywania odpadów w Wojewódzkiej Bazie danych o odpadach Dostosowanie zakładów wydobywczych w województwie do wymagań prawnych wynikających z ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865, z późn. zm.) Monitoring gospodarki odpadami powstającymi w sektorze gospodarczym	wszystkie komponenty	• pozytywne: poprawa stanu środowiska i skuteczności jego ochrony • pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane złą gospodarką odpadami • pozytywne: kontrola stanu środowiska przez prowadzony monitoring gospodarki odpadami	długoterminowe stałe	pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
Prowadzenie działań doskonalących systemem gospodarki osadami ściekowymi, (m.in. wykorzystanie metod termicznych przy przekształcaniu, wykorzystanie do rekultywacji, nawożenia), które ograniczą ilość składowanych osadów ściekowych Zwiększenie stopnia odzysku, udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem oraz stopnia zagospodarowania odpadów w podziemnych wyrobiskach kopalni						

Tabela 3. Matryca środowiskowych oddziaływań realizacji planowanych inwestycji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w podziale na poszczególne regiony (Tab. „Planowane inwestycje w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w regionach gospodarki odpadami” przedstawiona w WPGO 2012)

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
REGION WSCHODNI						
Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, budowa części biologicznej w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, dostosowanie składowisk do obowiązujących przepisów prawnych, budowa lub rozbudowa składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	wszystkie ekosystemy	- pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane złą gospodarką odpadową - pozytywne: zmniejszenie zagrożenia związanego z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-
	ludzie	pozytywne: poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek ograniczenia	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, dostosowanie instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownie) do wymagań dla instalacji RIPOK		zanieczyszczenia środowiska odpadami				
		• negatywne: emisja spalin podczas budowy lub rozbudowy instalacji (maszyny budowlane) • negatywne: emisja hałasu podczas budowy lub rozbudowy instalacji • negatywne: możliwość wytwarzania odorów związanych z mechaniczno-biologicznym przetwarzaniem odpadów oraz składowaniem	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	• sprawne przeprowadzenie prac • stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska
	powietrze	• negatywne: możliwość zanieczyszczenia powietrza • negatywne: możliwość powstawania odorów podczas transportu, przetwarzania oraz składowania odpadów	długoterminowe chwilowe	pośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	• stosowanie najlepszych dostępnych technologii
	wody	• pozytywne: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki odpadowej	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-
	różnorodność biologiczna,	• pozytywne: wzrost różnorodności biologicznej	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
	zwierzęta, Natura 2000	wskutek zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń wód i gleb • pozytywne: poprawa warunków bytowania zwierząt				
		• negatywne: płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	• prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów
	powierzchnia ziemi, rośliny, krajobraz, zasoby kopalin	• pozytywne: poprawa jakości gleb • pozytywne: poprawa warunków dla rozwoju roślin • pozytywne: zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu; • wydłużenie żywotności składowisk odpadów • pozytywne: ograniczenie lub wyeliminowanie ilości odpadów trafiających na tzw. „dzikie wysypiska” odpadów • poprawa lub pogorszenie warunków krajobrazowych wskutek realizacji	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	• uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		inwestycji				
		• negatywne: przekształcenie profilu glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową • negatywne: powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych • negatywne: usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji • negatywne: powstawanie odpadów budowlanych • negatywne: wzrost wydobycia surowców budowlanych	długoterminowe, stałe krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	• ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji • racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów) • wprowadzenie nasadzeń zieleni
REGION PÓŁNOCNO-CENTRALNY						
Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, budowa części biologicznej w instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	wszystkie ekosystemy	• pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane złą gospodarką odpadową • pozytywne: zmniejszenie zagrożenia związanego z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-
Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, rozbudowa instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownie)	ludzie	• pozytywne: poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska odpadami	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-
Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, budowa części mechanicznej w instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów		• negatywne: emisja spalin podczas budowy lub rozbudowy instalacji	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane	• sprawne przeprowadzenie prac • stosowanie sprzętu, który

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, dostosowanie składowisk do obowiązujących przepisów prawnych, budowa lub rozbudowa składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne		(pojazdy i maszyny budowlane) • negatywne: emisja hałasu podczas budowy lub rozbudowy instalacji • negatywne: możliwość wytwarzania odorów związanych z biologicznym przetwarzaniem odpadów			z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska
	powietrze	• negatywne: możliwość zanieczyszczenia powietrza • negatywne: możliwość powstawania odorów podczas transportu i przetwarzania odpadów	długoterminowe chwilowe	pośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	• stosowanie najlepszych dostępnych technologii
	wody	• pozytywne: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki odpadowej	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-
	różnorodność biologiczna, zwierzęta, Natura 2000	• pozytywne: wzrost różnorodności biologicznej wskutek zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń wód i gleb • pozytywne: poprawa warunków bytowania zwierząt	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		negatywne: płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	prorowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów
	powierzchnia ziemi, rośliny, krajobraz, zasoby kopalin	- pozytywne: poprawa jakości gleb - pozytywne: poprawa warunków dla rozwoju roślin - pozytywne: zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu; wydłużenie żywotności składowisk odpadów - pozytywne: ograniczenie lub wyeliminowanie ilości odpadów trafiających na tzw. „dzikie wysypiska” odpadów - poprawa lub pogorszenie warunków krajobrazowych wskutek realizacji inwestycji	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji
		- negatywne: przekształcenie profilu glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową - negatywne: powstawanie	długoterminowe, stałe krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź	- ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji - racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów)

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych • negatywne: usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji • negatywne: powstawanie odpadów budowlanych • negatywne: wzrost wydobycia surowców budowlanych			rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	• wprowadzenie nasadzeń zieleni
REGION POŁUDNIOWY						
Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, dostosowanie składowisk do obowiązujących przepisów prawnych, budowa lub rozbudowa składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, budowa części mechanicznej w instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	wszystkie ekosystemy	• pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane złą gospodarką odpadową • pozytywne: zmniejszenie zagrożenia związanego ze zbieraniem, transportem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-
Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, budowa części biologicznej w instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, budowa instalacji do kompostowania odpadów zielonych lub innych odpadów ulegających biodegradacji zebranych selektywnie	ludzie	• pozytywne: poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska odpadami • negatywne: emisja spalin podczas budowy lub rozbudowy instalacji (pojazdy i maszyny budowlane) • negatywne: emisja hałasu podczas budowy lub rozbudowy instalacji • negatywne: możliwość	długoterminowe, stałe krótkoterminowe, chwilowe	pośrednie bezpośrednie	- Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu	- • sprawne przeprowadzenie prac • stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		wytwarzania odorów związanych ze składowaniem, mechaniczno-biologicznym lub biologicznym przetwarzaniem odpadów			gospodarki odpadami	
	powietrze	- negatywne: możliwość zanieczyszczenia powietrza - negatywne: możliwość powstawania odorów podczas transportu i przetwarzania odpadów	długoterminowe chwilowe	pośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	stosowanie najlepszych dostępnych technologii
	wody	pozytywne: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki odpadowej	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-
	różnorodność biologiczna, zwierzęta, Natura 2000	- pozytywne: wzrost różnorodności biologicznej wskutek zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń wód i gleb - pozytywne: poprawa warunków bytowania zwierząt	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-
		negatywne: płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na:	przewodzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
					modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	
	powierzchnia ziemi, rośliny, krajobraz, zasoby kopalin	- pozytywne: poprawa jakości gleb - pozytywne: poprawa warunków dla rozwoju roślin - pozytywne: zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu; wydłużenie żywotności składowisk odpadów - pozytywne: ograniczenie lub wyeliminowanie ilości odpadów trafiających na tzw. „dzikie wysypiska” odpadów - poprawa lub pogorszenie warunków krajobrazowych wskutek realizacji inwestycji	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji
		- negatywne: przekształcenie profilu glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową - negatywne: powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych - negatywne: usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji	długoterminowe, stałe krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	- ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji - racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów) - wprowadzenie nasadzeń zieleni

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		- negatywne: powstawanie odpadów budowlanych - negatywne: wzrost wydobycia surowców budowlanych				
REGION PÓŁNOCY						
Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, budowa lub modernizacja części biologicznej w instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, budowa instalacji do kompostowania odpadów zielonych lub innych odpadów ulegających biodegradacji zebranych selektywnie	wszystkie ekosystemy	- pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane złą gospodarką odpadową - pozytywne: zmniejszenie zagrożenia związanego z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-
	ludzie	pozytywne: poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska odpadami	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-
		- negatywne: emisja spalin podczas budowy lub rozbudowy instalacji (pojazdy i maszyny budowlane) - negatywne: emisja hałasu podczas budowy lub rozbudowy instalacji - negatywne: możliwość wytwarzania odorów związanych z mechaniczno-biologicznym lub biologicznym przetwarzaniem odpadów	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	- sprawne przeprowadzenie prac - stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
	powietrze	- negatywne: możliwość zanieczyszczenia powietrza - negatywne: możliwość powstawania odorów podczas transportu i przetwarzania odpadów	długoterminowe chwilowe	pośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	stosowanie najlepszych dostępnych technologii
	wody	pozytywne: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki odpadowej	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-
	różnorodność biologiczna, zwierzęta, Natura 2000	- pozytywne: wzrost różnorodności biologicznej wskutek zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń wód i gleb - pozytywne: poprawa warunków bytowania zwierząt	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-
		negatywne: płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	przewodzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu ptaków

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
	powierzchnia ziemi, rośliny, krajobraz, zasoby kopalin	- pozytywne: poprawa jakości gleb - pozytywne: zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu; wydłużenie żywotności składowisk odpadów - pozytywne: ograniczenie lub wyeliminowanie ilości odpadów trafiających na tzw. „dzikie wysypiska” odpadów - poprawa lub pogorszenie warunków krajobrazowych wskutek realizacji inwestycji	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji
		- negatywne: przekształcenie profilu glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową - negatywne: powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych - negatywne: usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji - negatywne: powstawanie odpadów budowlanych - negatywne: wzrost wydobycia surowców budowlanych	długoterminowe, stałe krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	- ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji - racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów) - wprowadzenie nasadzeń zieleni
REGION ŚRODKOWOSUDECKI						
Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, budowa części mechanicznej w instalacjach do	wszystkie ekosystemy	pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, budowa części biologicznej w instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, dostosowanie składowisk do obowiązujących przepisów prawnych, budowa lub rozbudowa składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne		złą gospodarką odpadową pozytywne: zmniejszenie zagrożenia związanego z unieszkodliwianiem odpadów				
	ludzie	pozytywne: poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska odpadami	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-
		- negatywne: emisja spalin podczas budowy lub rozbudowy instalacji (pojazdy i maszyny budowlane) - negatywne: emisja hałasu podczas budowy lub rozbudowy instalacji - negatywne: możliwość wytwarzania odorów związanych ze składowaniem i mechaniczno-biologicznym przetwarzaniem odpadów	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	- sprawne przeprowadzenie prac - stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska
	powietrze	- negatywne: możliwość zanieczyszczenia powietrza - negatywne: możliwość powstawania odorów podczas transportu i przetwarzania odpadów	długoterminowe chwilowe	pośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	stosowanie najlepszych dostępnych technologii

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
	wody	pozytywne: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki odpadowej	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-
	różnorodność biologiczna, zwierzęta, Natura 2000	- pozytywne: wzrost różnorodności biologicznej wskutek zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń wód i gleb - pozytywne: poprawa warunków bytowania zwierząt	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-
		negatywne: płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	przewodzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu ptaków
	powierzchnia ziemi, rośliny, krajobraz, zasoby kopalin	- pozytywne: poprawa jakości gleb - pozytywne: poprawa warunków dla rozwoju roślin - pozytywne: zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu; wydłużenie żywotności składowisk odpadów	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		- pozytywne: ograniczenie lub wyeliminowanie ilości odpadów trafiających na tzw. „dzikie wysypiska” odpadów - poprawa lub pogorszenie warunków krajobrazowych wskutek realizacji inwestycji				
		- negatywne: przekształcenie profilu glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową - negatywne: powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych - negatywne: usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji - negatywne: powstawanie odpadów budowlanych - negatywne: wzrost wydobycia surowców budowlanych	długoterminowe, stałe krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	- ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji - racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów) - wprowadzenie nasadzeń zieleni
REGION ZACHODNI						
Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, budowa części mechanicznej w instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów Zmiana decyzji i pozwoleń środowiskowych, budowa części biologicznej w instalacjach do mechaniczno-biologicznego	wszystkie ekosystemy	- pozytywne: zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane złą gospodarką odpadową - pozytywne: zmniejszenie zagrożenia związanego z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
przetwarzania odpadów	ludzie	pozytywne: poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska odpadami	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-
		- negatywne: emisja spalin podczas budowy lub rozbudowy instalacji (pojazdy i maszyny budowlane) - negatywne: emisja hałasu podczas budowy lub rozbudowy instalacji - negatywne: możliwość wytwarzania odorów związanych z mechaniczno-biologicznym przetwarzaniem odpadów	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	- sprawne przeprowadzenie prac - stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska
	powietrze	- negatywne: możliwość zanieczyszczenia powietrza - negatywne: możliwość powstawania odorów podczas transportu i przetwarzania odpadów	długoterminowe chwilowe	pośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	stosowanie najlepszych dostępnych technologii
	wody	pozytywne: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki odpadowej	długoterminowe, stałe	bezpośrednie, pośrednie	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami
dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
	różnorodność biologiczna, zwierzęta, Natura 2000	- pozytywne: wzrost różnorodności biologicznej wskutek zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń wód i gleb - pozytywne: poprawa warunków bytowania zwierząt	długoterminowe, stałe	pośrednie	-	-
		negatywne: płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji	krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	przewodzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów
	powierzchnia ziemi, rośliny, krajobraz, zasoby kopalin	- pozytywne: poprawa jakości gleb - pozytywne: poprawa warunków dla rozwoju roślin - pozytywne: zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu; wydłużenie żywotności składowisk odpadów - pozytywne: ograniczenie lub wyeliminowanie ilości odpadów trafiających na tzw. „dzikie wysypiska” odpadów - poprawa lub pogorszenie warunków krajobrazowych	długoterminowe, stałe	bezpośrednie	-	uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”

Działania	Komponent środowiska lub typ ekosystemu	Identyfikacja potencjalnych oddziaływań	Czas trwania	Rodzaj	Informacja o możliwym oddziaływaniu skumulowanym	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
		wskutek realizacji inwestycji				
		• negatywne: przekształcenie profilu glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową • negatywne: powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych • negatywne: usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji • negatywne: powstawanie odpadów budowlanych • negatywne: wzrost wydobycia surowców budowlanych	długoterminowe, stałe krótkoterminowe, chwilowe	bezpośrednie	Możliwe oddziaływanie skumulowane z zadaniami polegającymi na: modernizacji, budowie bądź rozbudowie instalacji z zakresu gospodarki odpadami	• ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji • racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów) • wprowadzenie nasadzeń zieleni

Z analizy zadań wynika, że realizacja Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego może nieść za sobą nie tylko wyłącznie pozytywne skutki, ale i takie, które w praktyce mogą być źródłem zagrożenia dla środowiska. Konieczne są, zatem działania zapobiegające i ograniczające prawdopodobne negatywne oddziaływania, które zostały przedstawione w tabeli powyżej oraz w kolejnym rozdziale.

10. ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE PRAWDOPODOBNE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Patrząc przez pryzmat celu, w jakim jest opracowywany i realizowany Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego, należy uznać, że środkami zapobiegającymi prawdopodobnemu negatywnemu oddziaływaniu na środowisko są między innymi rozwiązania zaproponowane w projekcie aktualizacji tego dokumentu. Możliwe, że realizacja niektórych zaplanowanych zadań wymagać będzie wykonania szczegółowego raportu o oddziaływaniu na środowisko oraz przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej. Zarówno w przypadku działań wskazanych w niniejszej prognozie jak i tych, które mogą zaistnieć w trakcie realizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego, należałoby podjąć przede wszystkim następujące środki zapobiegające oraz ograniczające prawdopodobnie negatywne oddziaływanie na środowisko:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć stanowiących praktyczny wymiar realizacji WPGO;
- ścisły nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją WPGO oraz miarodajny monitoring stanu środowiska, analiza wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników;
- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych z WPGO oraz ustawą o odpadach, a także zasadami ochrony środowiska – m.in. poprzez włączanie się do postępowań administracyjnych różnych kompetentnych podmiotów;
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach oraz w przepisach prawnych;
- analiza informacji o stanie i ochronie środowiska;
- cykl działań edukacyjnych dla społeczeństwa.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji, także pozwoli istotnie ograniczyć te oddziaływania.

Szczegółowe działania ograniczające potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko zostały przedstawione w Tabelach 2 i 3, w kolumnie: *Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań*.

11. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

W większości proponowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach WPGO mają zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko. Rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto prognoza ta ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla poszczególnych działań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy realizacji nowych inwestycji należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, a także warianty organizacyjne.

Przeprowadzona analiza oraz wynikająca z niej ocena zapisów WPGO pozwala na stwierdzenie, że aktualizacja WPGO nie spowoduje środowiskowych oddziaływań o znaczeniu transgranicznym. Poprzez powiązanie z innymi dokumentami wyznaczającymi ramy dla realizacji późniejszych przedsięwzięć i z problemami dotyczącymi ochrony środowiska należy uznać, iż realizacja zapisów przedmiotowego dokumentu nie spowoduje zwiększenia negatywnego wpływu na środowisko.

12. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o przepisy *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny skutków niektórych planów i programów, dyrektywy 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska oraz przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.). Materiałem wyjściowym był projekt Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012.

W niniejszej prognozie dokonano analizy oddziaływań na środowisko poszczególnych działań przewidzianych do realizacji w ramach ww. projektu. Wykorzystano dane literaturowe oraz ustalenia własne, które zestawiono z analizą lokalnych uwarunkowań środowiskowych.

Analiza poszczególnych zadań zaplanowanych do realizacji w ramach WPGO została przedstawiona w Tabelach 2, 3 i zawiera:

- działania,
- komponenty środowiska lub typ ekosystemu,
- identyfikację potencjalnych oddziaływań,
- czas trwania,
- rodzaj,
- informację o możliwym oddziaływaniu skumulowanym,
- sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań.

W prognozie określono, przeanalizowano i oceniono przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na poszczególne elementy środowiska zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.).

13. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Wdrażanie rozwiązań przewidzianych w omawianym WPGO wymaga stałego monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami a stanem rzeczywistym. Podstawą właściwej oceny wdrażania założeń Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, a także określenia problemów w osiąganiu założonych celów jest prawidłowy system sprawozdawczości, oparty na zestawie określonych wskaźników. Powinien on zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania środowiskiem planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz pozwolić regulować działalność podmiotów, a jednocześnie ułatwiać funkcjonowanie systemu wydawania decyzji, udzielania zezwoleń i egzekucji.

Ponadto, WPGO określa zasady oceny i monitorowania efektów jego realizacji. W dokumencie tym zaproponowano wskaźniki monitorowania planu, które powinny pozwolić określić stopień realizacji poszczególnych działań. Ocena realizacji WPGO na podstawie wyznaczonych wskaźników dokonywana będzie, co trzy lata. Zamieszczone w dokumencie propozycje wskaźników monitorowania jego realizacji są właściwe i pozwalają w pełni ocenić zmiany, jakie nastąpią w środowisku w wyniku ich realizacji.

14. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

W wyniku realizacji omawianego Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego nie będą występować transgraniczne oddziaływania na środowisko. Wobec tego, dokument ten nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Międzynarodowe ramy prawne dla procedury ocen oddziaływania na środowisko w przypadku, gdy działalność realizowana w jednym kraju (stronie pochodzenia) zasięgiem oddziaływania obejmuje terytorium innego kraju (strony narażonej), mogą powodować znaczące negatywne skutki dla środowiska stwarza Konwencja z Espoo z dnia 25 lutego 1991 roku. Wykonanie transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko konieczne jest zawsze wtedy, gdy planowane projekty mogą znacząco oddziaływać na środowisko i ludzi sąsiadujących krajów. Ustalenia Programu obejmują zadania, które realizowane będą na obszarze województwa dolnośląskiego, a zasięg ich oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter lokalny.

Spis rysunków

Rysunek 1. Podział administracyjny województwa dolnośląskiego – granice gmin i powiatów	29
---	----

Spis tabel

Tabela 1. Wykaz obszarów NATURA 2000 na terenie województwa dolnośląskiego	35
Tabela 2. Matryca środowiskowych oddziaływań realizacji przedsięwzięć w zakresie gospodarki odpadami zaplanowanych w harmonogramie rzeczowo-finansowym WPGO 2012	52
Tabela 3. Matryca środowiskowych oddziaływań realizacji planowanych inwestycji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w podziale na poszczególne regiony (Tab. „Planowane inwestycje w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w regionach gospodarki odpadami” przedstawiona w WPGO 2012)	70